

DIA DE LA TERRA

REVISTA Núm. 18 · SETEMBRE 2006 · INFORMACIONS I INTENCIONS SINÈRGiques PER A LA SALUT PLANETÀRIA

ECOLOGIA · COMPOSTATGE I SOLIDARITAT I SALUT · ENERGIES RENOVABLES
CREIXEMENT PERSONAL · TERAPIES NO CONVENCIONALS · EDUCACIO AMBIENTAL
· CONSUM SOLIDARI · PRODUCTES ECOLOGICS · ARTESANIA · INTEGRACIO ·

Triodos Bank

Depósito a un año
alta rentabilidad 2,5% T.A.E.* +

= **ecodepósito**
por cada ecodepósito plantamos un árbol

Triodos Bank, referente de la banca ética en Europa, le ofrece participar en el único depósito con responsabilidad medioambiental. Al abrir su ecodepósito Triodos:

- Ahorrará de forma socialmente responsable
- Obtendrá un 2,5% T.A.E.* en un depósito a un año
- Plantaremos un árbol en su nombre
- Le regalaremos una suscripción anual a una organización medioambiental (para importes superiores a 3.000 €)

Exclusivo para clientes nuevos o actuales que incrementen su saldo máximo histórico confiado a Triodos Bank

Con la participación de:

ECOLOGISTAS
en acción

GREENPEACE

902 360 940
infórmese | www.triodos.es

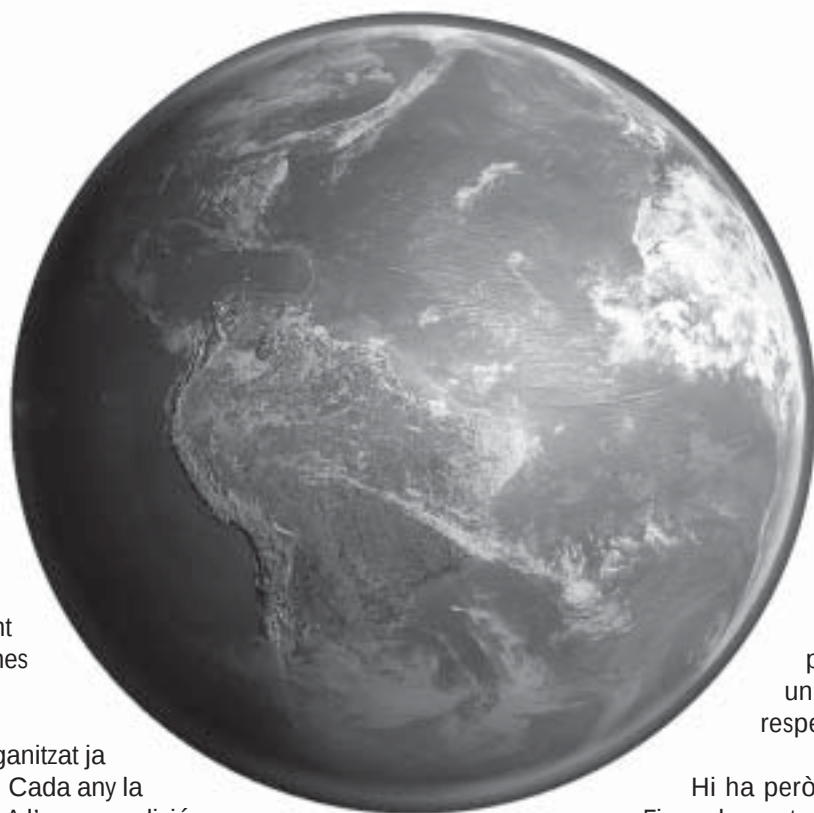
*T.A.E. calculado para un importe de 300 € a 2.999,99 € a un tipo de interés nominal anual del 2,50%. Para importes iguales o superiores a 3.000 € T.A.E. 2,91%, calculado para 10.000 € a un tipo de interés nominal anual del 2,50% más una remuneración en especie de 40 € sujeta a legislación vigente. Valor equivalente de la suscripción entre 36 € y 42 €. Imposición a plazo fijo de un año al 2,5% T.A.E. desde 300 € hasta 100.000 €. Liquidación anual de intereses.

CADA DIA ÉS EL DIA DE LA TERRA

Ara que hem començat la segona dècada del Dia de la Terra a Catalunya, és el moment de pensar com la Fira per la Terra pot ajudar, encara més, a transformar la situació de degradació ecològica i social que es viu a Catalunya, deguda a la veneració d'un sistema econòmic que malda per convertir solament en diner les riqueses dels sistemes naturals i culturals.

L'Associació Dia de la Terra ha organitzat ja 11 edicions de la Fira per la Terra. Cada any la Fira per la Terra té un tema central. A l'onzena edició van ser les víctimes de l'accident a la central nuclear de Txernòbil i, per extensió, les víctimes de la nuclearització del planeta. En aquesta revista s'hi pot trobar una entrevista a la persona que havia de ser present a la Fira per participar a l'acte central i a qui les burocràcies estatals li varen impedir de ser-hi. Així i tot, va viatjar posteriorment a Barcelona i amb ella un grup de persones va poder visitar l'exposició 'Hi havia una vegada Txernòbil' que hi ha al Centre de Cultura Contemporània de Barcelona (recomanem a tothom que hi faci una visita).

A les 11 edicions de la Fira per la Terra hi han estat convidades a participar aquelles entitats que treballen activament per la regeneració ecològica, econòmica, social i cultural del nostre país. La Fira per la Terra és una fira, però vol ser una fira diferent de les fires convencionals. A les fires convencionals la gent només hi va a vendre i a comprar. La major part de les entitats que participen a la Fira per la Terra sintonitzen amb els principis que la inspiren: compartir tot allò que ens pot ajudar a viure bé sense fer malbé. Per això a la Fira per la Terra es comparteixen coneixements, sabers, habilitats, informació, tecnologia, etc. Per això, a la Fira per la Terra s'hi ofereixen productes i serveis, es-

pecialment aquells que ens poden ajudar a guarir les nostres relacions amb la Terra i amb els éssers que l'habitam. Moltes vegades aquests productes i serveis tenen un cost econòmic (i a vegades també un cost ecològic i social); per això s'ofereixen i es pot disposar d'ells per un preu. I tot plegat es fa en un ambient de festa i de gaudi, de respecte i de tolerància.

Hi ha però encara entitats que vénen a la Fira solament a vendre, en el sentit pur i dur del terme. També hi ha entitats que practiquen l'engany vers els organitzadors, com ara venent productes que no són permesos segons les normes de funcionament de la Fira. A les entitats que fan això, l'Associació Dia de la Terra els demana que, si volen continuar essent presents a la Fira, facin l'esforç de copsar l'esperit de la Fira, comprometre's i incorporar-se a la dinàmica de regeneració ecològica, econòmica, social i cultural que des de la Fira s'impulsa. Si no volen ser part activa en aquesta tasca, i hi tenen el seu dret, els demanem que deixin de venir i deixin pas a aquelles entitats que de bona fe hi prenen part i fan seu l'esperit del Dia de la Terra.

A partir de l'edició de l'any 2007, l'organització de la Fira per la Terra establirà un sistema d'inscripció que valorarà globalment l'entitat que vulgui participar a la Fira per la Terra. D'aquesta manera, l'Associació Dia de la Terra vol fer possible que cada vegada siguin més les persones i entitats que facin seu el lema pel qual va néixer el Dia de la Terra: fer de cada dia el Dia de la Terra.

Josep Puig i Boix
Secretari de l'Associació Dia de la Terra

ÍNDEX

3	Editorial per Josep Puig i Boix	36	Dia del Sol 2006 100 x 100 renovables ara mateix! pel Grup de Científics i Tècnics per un Futur No Nuclear
5	L'espiritualitat assaja el lideratge per Francesc Prims	38	La física quàntica i la dansa de la vida per Carlos González
10	Tornar a la terra per Jordi Alemany	43	'What the Bleep Do We Know!?' per Jordi Orús
16	Diner fora de control per Stefania Strega	44	Notícies
22	Écosites – Fitxes	45	Agenda i acudit
32	Amor al país de l'horror Entrevista a Valentina Fiódorovna, per Mar Biscarri	46	II Trobada Internacional de l'Ecologia de l'Aigua

DIA DE LA TERRA

NÚM. 18 · Any 2006 ·

Direcció editorial: Jordi Orús i Salvador
 Edita: Associació Dia de la Terra Catalunya
 Apartat de Correus 10145 - 08080 - Barcelona
 Tel.: 93 458 51 45
 Realització: Associació Athanor
 Rambla Canaletes, 127, 3r - 08002 - Barcelona
 Tel.: 93 552 52 37 Fax: 93 302 50 97
 Departament Gràfic: Andreu Gallart
 Publicitat: Josep Agustín
 Redacció, correcció i estil: Francesc Prims
 Fotomecànica i impressió: Grup 4, SA

Agraïments: Francesc Prims, Jordi Alemany, Mar Biscarri,
 Carlos González, Stefania Strega, GCTPFNN, Jordi Orús,
 Goio Iturregui, Pep Puig i Boix, Alternativa Verda, Jordi
 Calvet Banchs (acudit), Luis Camargo (fotògraf).

Els editors no coincideixen necessàriament amb els con-
 ceptes i les posicions dels autors que signen els articles.

Dipòsit Legal: B -5339-94

<http://www.diadelaterra.org>
 E-mail: info@diadelaterra.org
 Informació Fira per la Terra:
firaperlaterra@diadelaterra.org

Està permesa la reproducció total o parcial fent
 esment de les fonts i els autors.

Aquesta edició ha estat realitzada en paper 100%
 reciclat i ecològic.

L'ÈSPIRITUALITAT ASSAJA EL LIDERATGE

Fòrum Espiritual Estella 2006 - 'Allà on s'ajunten els camins'

per Francesc Prims

Ja fa alguns anys que persones que anhelem un món millor ens estem preguntant d'on sorgirà el lideratge que permetrà donar un tomb a l'actual estat de les coses. De la política? De la preocupació pel medi ambient? Dels fòrums socials? La política està massa lligada a interessos que tots coneixem; l'ambientalisme restringeix la seva visió als seus àmbits d'actuació; els fòrums socials evidencien una dispersió considerable. Intuïtivament alguns ja vèiem a venir que el lideratge havia de provenir de l'àmbit de l'espiritualitat. Per què? Perquè és el que està més capacitat per a tenir visions de conjunt, per a integrar elements. Sotava que amb aquestes capacitats els líders espirituals romanguessin tancats en àmbits d'actuació reduïts, i queia l'ànima als peus quan s'evidenciava que les diverses tradicions religioses s'entretenien més a defensar els postulats de les seves 'veritats' que no pas a fer pinya per aconseguir en món net i en pau. Bé, doncs aquestes limitacions endèmiques de l'espiritualitat humana comencen a esquarterar-se. Del 23 al 29 de juny d'enguany ha tingut lloc a la ciutat d'Estella (Navarra) un assaig del que pot donar de si l'espiritualitat quan decideix estar-se de romanços; quan les diverses tradicions espirituals i religioses decideixen mirar més enllà de les formes i retrobar-se en el que tenen d'essencial. Més de mil persones hi van participar.

L'ESPIRITUALITAT

"Escoltin, però què és l'espiritualitat?", va deixar anar algú del públic davant una taula constituïda per deu il·lustres ponents, en ple Fòrum Espiritual. És ben possible que la paraula evoqui connotacions ben diferents segons qui l'escolta. Potser el més fàcil és que remeti a la imatge d'un devot amb aurèola de santedat, en postura d'oració, inactiu tot el dia com no sigui per a reclamar l'atenció de Déu. Imatges idealitzades de les pintures de moltes èpoques, idil·li d'una mística que sembla o bé massa fàcil o bé restringida a aquells que han decidit tancar-se entre les parets d'un convent.

En realitat l'espiritualitat ens constitueix. Estem vius per l'esperit. William Nelson, brillant científic creador del sistema terapèutic

Quantum SCIO, va dir en un congrés recent que el cos humà traeix les lleis de la termodinàmica, perquè segons elles hauríem d'emetre contínuament calor cap enfora i perdre la temperatura, cosa que no fem, perquè algun principi ens cohesiona i fa que conservem l'escalfor i la vida. Quan morim, adéu escalfor; quedem freds. No és per la mecànica que estem vius, sinó pel principi immanent que ens habita.

L'espiritualitat és el reconeixement de la vida, de la seva naturalesa sagrada... i de la interrelació que hi ha entre tots els elements de què depèn i que la componen. L'espiritualitat comença pel reconeixement de la puresa essencial d'aquest principi vital i es desenvolupa per l'anhel de reconnectar-hi, traient totes les capes de sofriment i subjectivitat que el recobreixen. Allò

Caminant en germanor.

que caracteritza la visió espiritual per contraposició a totes les teories i utopies socials i ambientalistas és l'ineludible reconeixement que si volem un entorn millor el canvi ha de començar per nosaltres mateixos. El principi 'home, coneix-te a tu mateix i coneixeràs l'univers i els déus' té plena vigència. Tal com va dir el monjo jesuïta Esteban Velázquez, un ponent brillant curull d'idees, en el Fòrum, els sistemes socials utòpics són dissenyats per la ment, sense participació del cor, i aleshores devenen totalitarismes. I el cor, encarnat en les tradicions religioses tal com fins avui s'han ofert al món, ofereix la felicitat, però no genera cohesió. Una perspectiva espiritual madura ha de permetre

la correcta combinació dels atributs de la ment i del cor, i d'aquí pot sortir una societat justa.

La persona que ha recorregut el camí espiritual es coneix a si mateixa, coneix els homes i coneix els principis reguladors de la societat, la qual, al capdavant, és com un home gran (la tradició jueva concep Adam com un gran home totes les cèl·lules del qual constitueixen el gran cos de la humanitat). Hi ha un altre factor: qui està imbuït d'una visió espiritual comprèn aquest món material com un lloc d'aprenentatge, però no en fa l'absolut fi últim de tota l'existència. Sap sobre la immortalitat de l'ànima, i per això pot actuar sobre la matèria amb un cert desaper-

rament, sense creure-s'ho del tot, sense avarícia. L'actuació correcta es veu reforçada pel coneixement de la llei de causa i efecte, segons la qual si actues malament tard o d'hora rebràs pal. És per tot això que la perspectiva espiritual té l'atribut d'una noblesa capaç d'inspirar canvis sincers en els homes i en la societat sencera. És cert que, pel moment històric que fins ara tocava viure, els mestres espirituals han tendit a exercir una tasca de mestratge sobre petites comunitats, això quan no es retiraven a la muntanya a contemplar. Avui, però, els diversos líders espirituals, i amb ells tots els qui aspiren a viure el fenomen espiritual, o bé els qui senten alguna inquietud en aquest sentit, estan despertant a la necessitat de prendre part en les decisions que atenyen els destins de la col·lectivitat humana. "L'autèn-

Cerimònia per la pau.

tic Mestre no és a les muntanyes; a la ciutat se'l troba!", va exclamar apassionadament María Toscano, experta en religions comparades, en el transcurs d'una ponència. De fet, els grans místics sempre han estat molt implicats en la societat del seu temps, tal com va fer explícit el teòleg Juan José Tamayo: Jesucrist o Mahoma van provocar autèntics daltabaixos en les seves societats respectives; posteriorment, i a una escala més reduïda, sants de l'envergadura de Teresa de Jesús, Joan de la Creu o Francesc d'Assís no van ser pas gens compresos per l'Església del moment, dins la qual van encetar formes de vida conventual i de relació amb la societat inèdites. Un místic té una visió i una personalitat tremendes, que desafien les formes del sistema establert.

Resumint: l'espiritualitat no és una cosa neula ni per a neules, sinó una visió àmplia que emana del Coneixement. Està plena de força perquè qui ha recorregut el Camí ha hagut de ser un heroi de la llibertat interior, i per tant té ple potencial transformador. Des de la visió espiritual tots els aspectes de la vida s'interrelacionen, de manera que l'espiritualitat pot ficar el nas a tot arreu i imbricar-ho tot. L'espiritualitat té feina a fer en els àmbits social, polític, ecològic, econòmic, artístic... Res no li és aliè.

MÉS ENLLÀ DE LES FORMES

Hom sent a parlar des de la seva adolescència de grans mestres pràcticament omniscients que són capaços d'obrar grans prodigis, i de religions que no paren de predicar l'amor. La pregunta que m'estic fent des de fa molts anys és què està esperant tot aquest mar de saviesa per posar fil a l'agulla i incidir sobre les qüestions mundials. Es veu que ni l'espiritualitat no ha pogut escapar-se de les manipulacions de l'egoisme humà. Un cop s'han anat estenent les societats laiques, convertida la Santa Inquisició en el malson d'un passat llunyà, enterrades les Santes Croades i els seus cadàvers sota el somni fal·laç de veure la pròpia religió com a l'única, un cop ha anat passant tot això dic, ni així han aconseguit les religions el grau d'humilitat suficient com per a renunciar a la infal·libilitat dels seus dogmes. Ni la religió ni l'espiritualitat no han assumit el rol que s'espera de qui presumeix de tenir una visió àmplia de les coses pel fet que han estat més entretingudes mesurant les seves forces respectives, encastellades en les formes dels seus dogmes, mites i rituals, que no pas fent pinya per a un objectiu comú. Per això és tan significatiu el fenomen contemporani dels parlaments de les religions. En aquests parlaments des d'uns anys ençà diverses tradicions espirituals i religioses desen

el seu orgull per a posar sobre la taula el que pensen, a fi que pugui ser compartit, comentat, eventualment qüestionat. Dins aquest camí encetat d'autosacrifici, comparable al despullament de l'ànima del deixeble per tal que l'esperit pugui amotllar-la a imatge seva, el Fòrum Espiritual d'Estella ha constituït un pas més, de considerable envergadura.

ESTELLA: UN FÒRUM DIFERENT

Els parlaments de les religions han constituït fins avui espais de diàleg força tancats, amb predomini de les grans religions establertes, generalment d'un sol dia de durada. Mig dia se n'anava sempre en presentacions aïllades de les diverses religions, cadascuna tancada dins una sala amb els oients interessats, sense debats amb altres tradicions. Poques hores quedaven per al que era pròpiament compartir i debatre. Contrastant amb aquest plantejament, el Fòrum d'Estella ha durat una setmana completa, ha donat el mateix protagonisme als diversos grups, ha incentivat la presència dels grups de Nova Consciència, força marginats fins ara... I un element revolucionari: ha dut representants de les tradicions indígenes d'Amèrica, dipositàries deganes de la saviesa que connecta el cel amb la terra. No hi va faltar la ja mítica Abuela Margarita, habitual del Parc de la Ciutadella en la celebració de la Fira per la Terra. La presència en ple parc públic de tipis, inipis, focs sagrats i temascals no va deixar de cridar l'atenció de les autoritats, amb les quals hi va haver algun frec a frec, malgrat el ple suport del consistori estellès al Fòrum.

La riquesa oferta pel diferent tarannà que exhibien els monjos, els ioguis, els indígenes, els catedràtics teòlegs, algun representant de Greenpeace, etc., juntament amb la riquesa contrastada de

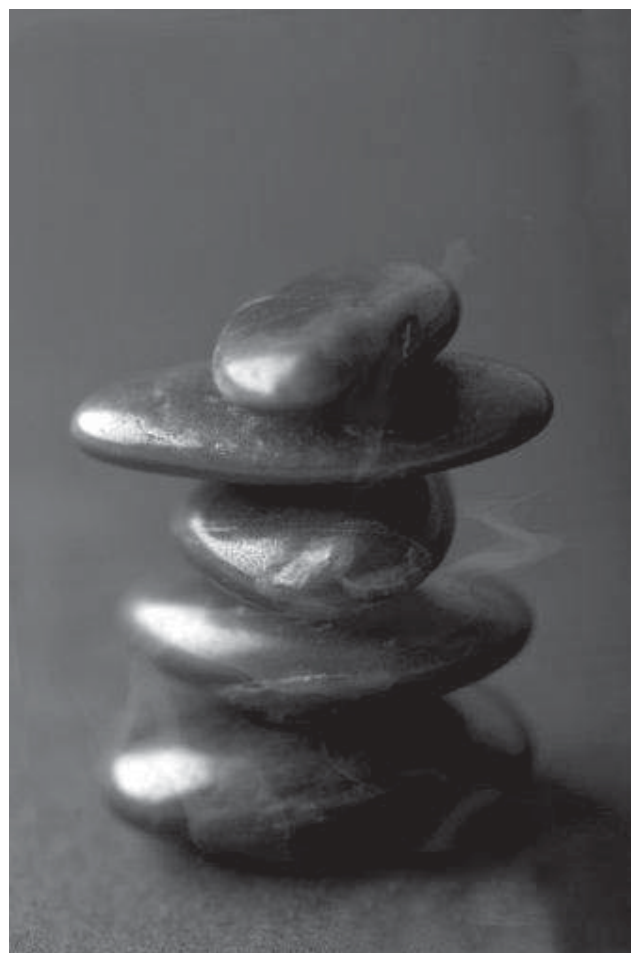
Flors lliurades al riu Ega escampen l'esperit del Fòrum.

tantes tradicions diferents (franciscana, jesuïta, protestant, budista, hinduista, jueva, baha'í, Brahma Kumaris, indígena, Nova Consciència, etc.) també va superar la riquesa de qualsevol parlament de les religions organitzat fins aquest moment. Hi ha hagut més espai per al diàleg i també moltes ocasions per a cerimònies compartides, per a l'oració conjunta, per a la pràctica espiritual, per a l'art en variades formes... S'han compartit moments màgics entre tots, com la plantada de l'Arbre de la Pau al parc de Los Llanos, que cadascú va homenatjar amb una flor; totes les flors van ser recollides l'últim dia i dipositades al riu Ega, perquè se les endugués corrent avall, portant l'energia de la bona nova al món... El Fòrum d'Estella ha constituït per damunt de tot un experiment de fraternitat humana. I amb el seu èxit aclaparador ha servit per a evidenciar que sí: que un cop les tradicions deixen d'aferrar-se a les formes i reconeixen la Veritat que subjau darrere de les formes de les altres tradicions, hi veuen a través de les formes, i aleshores poden intervalorar-se i estimar-se de veritat. L'exemple més plàstic del que es tracta el va donar segurament el representant del Centre Interreligiós de Barcelona: diu que un bon dia es van presentar al centre els mormons... posant diners a disposició d'alguna comunitat religiosa, qualsevol, diferent de la mormona, que tingués necessitat d'aquells diners. Un petit grup catòlic i un altre d'islamista es van beneficiar del generós donatiu. Joxe Arregi, un monjo franciscà que va ser un dels motors del Fòrum, molt crític envers el tarannà de l'Església catòlica, va dir que qui no coneixia les altres tradicions no podia conèixer ni la seva pròpia. Bé, la saviesa de cohesió i d'unitat doncs de què és portadora l'espiritualitat per fi s'ha deixat veure, trencant les barreres de les pors, les prevencions i els egoismes. Així sí que podrà arribar a assumir el rol social que per dret li pertoca.

EL NOU PARADIGMA

Un dels plantejaments més lúcids i complets sobre el moment que actualment toca viure el va desenvolupar Jordi Orús, president de l'associació Athanor de Barcelona, coeditor de *Dia de la Terra* i representant dels grups de Nova Consciència. Ell mateix va explicar que això de 'Nova

Consciència' és de fet una paradoxa: la consciència no pot ser ni nova ni vella; l'únic que canvia amb els temps és la forma com s'expressa. Va exposar que allò que caracteritza diferencialment aquesta etapa històrica que encetem és la conscienciació planetària. En l'era de les comunicacions i d'Internet, tot s'influeix recíprocament

Pràctica espiritual al Parque de los Llanos (Estella).

a gran velocitat, de manera que es crea una consciència col·lectiva. Una humanitat més conscient no desatén cap aspecte, i orienta tots els seus actes cap al foment de la vida. Es va mullar més el senyor Orús, i en més d'una ponència va presentar la seva idea del que han de ser les empreses del futur: unides en corporacions sinèrgiques, enfortint-se mútuament, respectant tota mena de criteris ambientals i de justícia social, vetllant fins i tot pel correcte desenvolupament emocional i psicològic dels seus membres. Aquests criteris inclouen una apologia de la banca ètica, de les energies verdes, d'Internet, de les noves tecnologies quan s'apliquen a millorar la salut i el medi... El més significatiu és el fet que una corporació empresarial d'aquestes característiques ja existeix; ha estat creada pel mateix Jordi Orús, i el seu nom, gens gratuït, és Sinapsis.

MARIANO BUENO 'SURT DE L'ARMARI'

Tornem del Fòrum d'Estella i ens trobem amb la sorprenent notícia que el president d'Eslovènia ha passat a convertir-se en una mena de gurú espiritual; parla fins i tot de les desgràcies que esperen als humans que no hagin estat capaços d'augmentar el seu nivell de consciència. En el Fòrum un altre personatge va tenir la seva particular 'sortida de l'armari'. Es tracta ni més ni menys que de Mariano Bueno, prestigiós horticultor ecològic i expert

en geobiologia. Als sis anys d'edat va patir mort clínica, de tal manera que va sortir del cos i va poder veure l'escena del seu pare arribant a l'hospital amb el seu cos inert en braços... Potser arran d'aquesta experiència ha tingut sempre interès en els temes metafísics. Ho ha estat ocultant fins fa poc per tal que aquest vessant no condicionés la seva trajectòria professional. Ara s'ha destapat i ha ofert en el Fòrum tallers i xerrades sobre la interrelació de l'espiritualitat amb l'ecologia i sobre regressions a l'espai on reposa l'ànima entre aquesta vida i l'anterior.

EVITAR L'ENDOGÀMIA

En res quedarà l'impuls transformador de l'espiritualitat si, meravellats pel descobriment recent que ens podem entendre, ho deixem aquí i passem a convertir els fòrums espirituals en trobades d'amics que s'abracen i s'estimen molt. Durant el Fòrum ha planat el missatge que cadascú ha de dur l'energia de concòrdia del Fòrum dins seu, com a al·licient transformador, i al seu entorn quotidià. I encara més: el

franciscà Joxe Arregi va fer explícit que arribat un punt el Fòrum Espiritual s'haurà d'obrir a formar part de fòrums més amplis, que incloguin altres agents socials. Altrament, el perill que es correrà serà l'endogàmia. El jesuïta Esteban Velázquez està treballant en la creació d'una xarxa que agrupi xarxes. Els ponents més lúcids eren els qui tenien més clar aquest aspecte de treballar per la unió sense límits. D'altres, més discrets, tendien a fer apologia d'algunes de les bondats de la seva pròpia tradició, i semblava que amb això ja en tenien prou. Tot i l'esperit de germanor que va evidenciar el Fòrum, tot i les esperances que permet covar la bona voluntat mostrada, encara hi ha evidentment molta feina per fer. A més, una cosa és el nivell que va arribar a exhibir el Fòrum, i una altra el que es mou més enllà d'aquest context de comunions buscades. Esperem que la visió espiritual podrà, des de la seva lucidesa, arribar a coordinar els diversos aspectes de la manifestació humana, però de cap manera podrà pretendre ser auto-suficient, o menystenir el paper que han de jugar en el món persones a les quals això de l'espiritualitat creuen que ni els va ni els ve... tot i que en les seves conductes poden mostrar tanta veritat espiritual com molts assistents a un fòrum que gosa anomenar-se 'espiritual' a si mateix. Si des del context 'espiritual' es conserva i es fomenta la humilitat indispensable, serà possible contribuir des d'aquest àmbit a resoldre els mals del món. Si no, encara farem nosa... La seriositat de la tasca ens obliga a un sentit de la responsabilitat permanent, i a provar d'incrementar la nostra lucidesa.

Altar i Arbre de la Pau.

Tornar a la terra

per Jordi Alemany

En gairebé tots els climes càlids –secs i temperats– la terra ha estat des de sempre el material de construcció predominant. Encara en l'actualitat un terç de la humanitat viu en habitatges de terra, i en països en vies de desenvolupament això representa més de la meitat. Per a alguns experts la necessitat creixent d'habitatge en aquests països només es pot encarar utilitzant materials de construcció locals i tècniques d'autoconstrucció, atès que aquestes necessitats no poden ser resoltes emprant materials industrials a causa de la falta de capacitat de producció i dels mitjans econòmics requerits.

Darrerament s'ha entès que la terra té millors qualitats que els materials industrials com ara el formigó, els maons i els silicocalcaris. Les tècniques de construcció amb terra desenvolupades recentment demostren el seu valor no només per a l'autoconstrucció sinó també per a la construcció industrialitzada.

Les tècniques de construcció amb fang s'estan emprant des de fa més de 9.000 anys. Totes les cultures antigues utilitzaren terra no només en la construcció d'habitatges sinó també en fortaleses i obres religioses. Existeixen construccions grandioses, com la mes-

quita de Djené, començada al segle XII, o la impressionant gran mesquita de Mopti, a Mali, així com les bellíssimes construccions del país Dogon; el Taj Mahal, a l'Índia, que té amagades sota els seus marbres estructures de bambú i fang, o les famoses cases torre del lemen, que poden tenir fins a vuit pisos d'alçada, moltes d'elles construïdes fa 400 anys; el basar de Sedjan, a l'Iran; a Mèxic, Amèrica Central i Amèrica del Sud van existir construccions d'adob en gairebé totes les cultures precolombines; edificis alemanys del segle XVIII, o anglesos del XVI; finques de tàpia a Brasil o Colòmbia; esglésies als Estats Units... o els mil·lenaris magatzems del temple

de Ramsès II, a Egipte. La història registra ciutats senceres edificades amb terra, algunes de les quals poden veure's avui a l'Àfrica. Tot això són exemples de la durabilitat d'aquesta arquitectura i de la fiabilitat del seu principal material de construcció: el fang cru. El seu ús va estar molt estès en l'arquitectura sagrada, oficial, civil o agrícola i les construccions de fang es troben a tots els continents amb climes càlids –secs i temperats– del món.

EL FANG, UN SISTEMA DE CONSTRUCCIÓ ECOLÒGIC PER EXCEL·LÈNCIA

Quan la humanitat va començar a edificar va escollir la terra crua com a material predilecte. Si no queda rastre de moltes d'aquestes ciutats i construccions és precisament perquè necessiten una certa cura i manteniment: el dia en què els habitants decideixen abandonar la llar i la seva restauració periòdica, al cap d'alguns (de molts) anys la construcció tendirà a desaparèixer. Tornarà a formar part de la Mare Terra, reciclant-se en prat, hort, atuell de terrissa, o bé una altra vegada en una construcció, tal com passa a Mali, on el mateix fang caigut al sòl amb les pluges és reintegrat després a la massa de l'arrebossat. En una celebració anual tot el poble s'encarrega de fer relluir els murs de la mesquita de Djené. Aquesta tasca col·lectiva es repeteix des de fa innombrables generacions. El material es converteix en sagrat i el treball en una alegre reunió del poble.

La terra és el material de construcció natural més important i abundant en la major part de les regions del món.

S'obté amb freqüència directament al lloc quan s'excaven els fonaments. Als països industrialitzats la desmesurada explotació dels recursos naturals i els sistemes de producció centralitzats intensius en capital i energia no només generen residus sinó que, a més, contaminen el medi ambient. El 40% de les primeres matèries en pes de tot el món es consumeix anualment de forma directa en la construcció. El 26% dels residus abocats al medi ambient, el 40% de les emissions de CO₂ al planeta i el 45% del consum energètic del món provenen de les activitats de la construcció. Es considera que un 15% de l'escalfament global del planeta és responsabilitat de la tala d'arbres per a l'ús de fusta per a la construcció.

LA CONSTRUCCIÓ AMB FANG AVUI

La cultura contemporània s'ha ocupat de perfeccionar aquest noble material. Hi va haver pioners que el van fer més fort i sòlid i en van desenvolupar un ús correcte per a fins arquitectònics. Entre ells podem citar François Cointeraux (1740-1830), el qual va inventar processos per a 'estabilitzar' la terra, en ple període de les Llums. Amb els seus mètodes es van construir durant dècades –en els cinc continents– fàbriques, escoles i edificis públics, que encara avui es poden veure.

El segle XX va implicar sens dubte un dur revés per a la terra. A més del ciment, els maons cuits foren els responsables de la seva decadència. A Europa les dues guerres mundials van donar com a resultat períodes en què hi va haver un renaixement dels projectes arquitectònics a partir de terra. A la dècada de 1920 i la de 1940 Frank Lloyd Wright (1867-1959) als Estats

Units i Le Corbusier (1887-1965) a Europa van realitzar, com a genis de l'arquitectura moderna, edificis de terra. A la mateixa època el belga Luyckx va construir a Adrar, Argèlia, un hospital superb, i l'egipci Hasan Fathy va rehabilitar i actualitzar al seu país la construcció amb terra.

L'espectacularitat de les obres del desenvolupament 'a qualsevol preu' va defraudar els planificadors i els professionals. A Europa i als Estats Units, a la dècada de 1970, va ressorgir un entusiasme irresistible per la terra com a material noble i econòmic per a construir cases confortables i segures. Va començar a concebre's aquesta possibilitat com una alternativa més de la tecnologia socialment apropiada. Així grups de treball com el Craterre, a França, i altres a Anglaterra i als Estats Units han abordat el tema amb l'objectiu d'aconseguir mètodes operatius, fiables i econòmics en funció de la realitat contemporània. La seva proposta és que amb materials del lloc és possible construir sense haver d'importar materials o usar energia excessiva i accedir així a habitatges amb una despesa raonable.

El camí de les construccions amb terra és el camí de l'estalvi de materials, de l'estalvi d'energia i la protecció del medi ambient, és a dir, el de les construccions ecològiques.

COM HA DE SER LA TERRA

La terra per a la construcció conté proporcions variables d'argila, llims, sorra i grava, però no ha de contenir matèria orgànica. La sorra confereix estructura; l'argila és essencial, dóna cohesió, és

ECOSERVEIS

museu de
ciències naturals

- * **Exposicions Permanents**
La classificació del regne animal (Edifici Zoologia)
Roques, minerals i fòssils (Edifici Geologia)
- * **Exposicions Temporals**
Planeta Terra: coneix, actua.
(Fins el 7 de gener de 2007)
El Museu Martorell, 125 anys de ciències naturals
(1878-2003). (Fins el 26 de novembre de 2006)
- * **Activitats**
Tallers familiars, escolars, visites dinamitzades,
conferències, cursos, tertúlies i jornades especials

Ajuntament de Barcelona

MÉS INFORMACIÓ

A la nostra pàgina web
www.bcn.cat/museuciencies

o per telèfon
93 319 69 12

Museu de Ciències Naturals
Passeig Picasso s/n
Parc de la Ciutadella

Institut de cultura: **museu de ciències naturals**

Si t'interessa
el bioregionalisme
l'ecologia profunda
l'ecologia social
l'ecofeminisme
l'espiritualitat basada
en la Terra

E-mail: avong@verds-alternativaverda.org

i si t'interessa
l'ecologia política:

E-mail: info@verds-alternativaverda.org

www.verds-alternativaverda.org

Apartat de Correus 10017
E- 08080 Barcelona - Catalunya

GRUP DE CIENTÍFICS I TÈCNICS PER UN
FUTUR NO NUCLEAR

26 anys fent oposició a la nuclearització de Catalunya i del món.

26 anys proposant alternatives energèticament netes i segures.

Des de l'any 1987 organitzant anualment les Conferències Catalanes per a un Futur Sense Nuclears i des de l'any 1995 organitzant anualment les Conferències Catalanes per a un Futur Sense Nuclears i Energèticament Sostenible.

Servei de mesura de la radioactivitat dels aliments.

Defensem el dret de la ciutadania a captar les fonts d'energia netes i renovables locals.

Defensem el dret de la ciutadania a utilitzar les fonts d'energia netes i renovables.

Defensem el dret de la ciutadania a ser proveïda amb energia procedent de fonts d'energia netes i renovables.

Grup de Científics i Tècnics per un Futur No Nuclear - GCTPFNN Apartat de Correus 10095
E-08080 Barcelona, Catalunya - 93 268 06 07 E-mail: gctpfnn@energiasostenible.org

ELEKTRON®

Energia Solar / Mesura ambiental

Venda directa d'instruments de
mesura ambiental i articles
d'energia solar
Vehicles elèctrics

www.tiendaelektron.com
Farigola, 20 local 08023 Barcelona
Tel.: 93 210 83 09 Fax: 93 21901 07
Horari: de 8.30 a 14h
de dilluns a divendres

Detall de la façana de la mesquita de Djené.

l'aglutinant, però massa argila fa que el material s'esquerdi. En afegir aigua les partícules (els ions) d'aquests ingredients tenen un comportament elèctric de cohesió que augmenta amb l'amassament correcte i la barreja correcta, que constitueixen el secret de la seva resistència.

Sabem que la terra en humitejar-se s'infla, i que després, si és molt argilosa, deixa anar l'aigua a poc a poc, o ràpidament si és sorren-

ca. Una és molt mal·leable; l'altra s'esmicola. Serveix qualsevol terra per a construir? En principi sí; només cal tenir en compte que si és molt sorrenca cal afegir-li argila pura, i si és molt argilosa se li afegeix sorra. El secret està, simplement, a aconseguir una barreja que necessiti molt poca aigua per a ser treballada, i així, en assecar-se, es contraurà, es deformarà i s'esquerdarà només mínimament. Aleshores sol barrejar-se amb algun tipus de fibra vegetal seca com la palla, la pinassa, fulles de palmera tallades a una mida adequada, palla d'arròs, espart, cànem, fibra de coco... depenent del que es tingui més a mà. En alguns llocs, com l'Índia, se li afegeixen fems fermentats de vaca. Les fibres buides com la palla milloren l'aïllament, i en general fan més fort el material.

La terra és idònia per a construir no només en climes secs; en climes temperats i humits les parets es protegeixen de la pluja amb ràfecs generosos, i de la humitat del sol per mitjà de fonaments de pedra o formigó i amb els inevitables 50cm d'alçada del mur a prova d'aigua (de pedra per exemple) que sosté qualsevol paret de tàpia o d'adob.

GERNOT MINKE, UNA AUTORITAT EN LA MATÈRIA

El professor Gernot Minke és un referent mundial pel que fa a l'edificació amb materials naturals, des del fang fins al bambú. Dirigeix el laboratori de construccions experimentals a la Universitat de Kassel, Alemanya, on s'han realitzat un bon nombre d'investigacions destinades fonamentalment a les construccions amb terra, provant de millorar la seva resistència davant la pluja o mirant de desenvolupar tècniques de baix cost per a Amèrica Llatina o altres llocs del món, i fins i tot per a zones sísmiques, millorant les tècniques per tal que les construccions siguin resistents als moviments sísmics. Tal com afirma, "el problema no és l'adob, sinó com es calculen i realitzen les estructures, la forma de les obertures, les dimensions dels murs, els sostres"; i afegeix: "Lamentablement, el vell art de la construcció amb fang s'ha anat per-

dent.” A causa d’aquesta pèrdua de coneixements ancestrals, s’ha proposat redescobrir els secrets d’aquest ofici, ajudat per totes les eines que li ofereix la tecnologia moderna. D’aquesta manera, posa a prova diferents composicions de fangs, soment-les a esforços controlats de tracció, abrasió, compressió i fins i tot erosió per vent i aigua, per exemple; això dóna com a resultat valuoses taules i coeficients sobre el comportament de cada alternativa.

El parer de Mink és que el fang no és només el material per als pobres, sinó per a totes les classes socials i diferents tipus d’edificis, com ara escoles, hospitals, centres de salut... Així, ha realitzat un centre de salut de més de 5.000 m² construït amb voltes i cúpules de fang. “Respecte a construir amb materials naturals, no existeixen tants inconvenients com hom pot imaginar-se; cal treballar bé en els fonaments, les barreres d’humitat, la condensació i altres qüestions bàsiques.” Ha escrit diversos llibres on exposa les seves conclusions, entre els quals destaca el seu interessantíssim *Manual de construcció en terra*.

MODALITATS DE CONSTRUCCIÓ AMB TERRA

Existeixen diverses modalitats tradicionals de construcció amb fang (també anomenat terra argilosa); s’empra una o l’altra segons la cultura del lloc. Entre elles sobresurten tres tècniques com a les més usades:

ADOB: són blocs o maons fets a partir d’una barreja mal·leable de terra argilosa, fibres vegetals i sorra. Aquesta barreja es projecta en un motllo metàl·lic sense fons i es premsa amb uns cops; després s’extrau l’adob de la matriu i es deixa assecar en una superfície plana. Un cop sec s’utilitza com en l’obra convencional. L’argamassa pot ser de sorra i fang o enriquida amb calç.

TÀPIA o terra premsada: una barreja semblant a la de l’adob es disposa per capes a l’interior d’encofrats mòbils i es va aixafant, amb un piló. Quan estan plens es van pujant els encofrats.

En ambdós casos la tecnologia moderna ens permet compactar la barreja amb major eficàcia fent ús de premses hidràuliques per donar forma als blocs, en el primer cas, o utilitzant martells pneumàtics, en el segon.

COB: en aquesta tècnica ancestral, la barreja bàsica de terra argilosa i sorra és similar a l’adob, tot i que usualment conté un major percentatge de palla. I en lloc de crear blocs uniformes o maons, es formen boles o pegats (*cob* en anglès) que s’apliquen i s’integren directament a mà a la paret. Així construir és com crear una escultura. El *cob* va ser un mètode comunament utilitzat a l’Anglaterra del segle XIX; molts dels edificis així construïts encara estan drets.

En tots tres casos els murs exteriors poden arrebossar-se amb una barreja bàsica de fang i sorra, a la qual sol afegir-se un petit percentatge de calç o ciment per augmentar la seva resistència a la intempèrie.

Avui dia s’està recuperant la tradició dels arrebossats de terra, que s’adhereixen perfectament en folrats interiors de maons de termoargila o fins i tot en blocs de ciment convencionals; tenen un comportament perfecte i ofereixen una gran varietat d’acabats, colors i allisades. “A Alemanya molta gent demana arrebossats de fang, per estètica i per qüestions ecològiques. Moltes d’aquestes cases són, a més, alimentades amb panells fotovoltaics”, explica Minke. En realitat és una tendència que s’estén per tota Europa, i que hi té a veure amb un retorn a la natura i amb la demanda d’urbanitzacions ecològiques.

UN SISTEMA AMB AVANTATGES

Minke té una resposta per a cada qüestió; la major part de les vegades recorre a exemples pràctics de cultures ancestrals: mostra com certa tribu africana fa murs amb boles de fang que després s'allisen amb un arrebossat especial que no s'erosiona amb l'aigua, o explica que és millor fer adobs buits perquè d'aquesta manera són més lleugers, més fàcils de manipular i millors aïllants tèrmics. Fins i tot fa un glossari de les diferents tècniques que hi ha a més de l'adob, com la tàpia, per exemple, per a la qual ha desenvolupat un mètode de premsat que permet fer amb dues persones un metre cúbic de paret en una

hora, mentre que amb la tècnica tradicional es requereixen fins a 40 hores.

La mesquita de Djené.

En relació amb les qualitats dels murs, cal destacar-ne l'alt aïllament tèrmic i acústic, la resistència i la durabilitat, així com la resistència al foc i als canvis bruscos de temperatura; a més, configuren un hàbitat que respira. Tenen l'avantatge de regular el contingut d'humitat en els ambients interiors, absorbint en la seva massa, a més, radiacions molt perjudicials per a la salut, com el gas radó i altres ones procedents dels artefactes moderns –telèfons mòbils, microones, televisors, etc.–, de manera que milloren substancialment el clima interior. Un altre avantatge és la capacitat de les parets de terra d'emmagatzemar calor a la seva massa i retornar-la després pausadament a l'ambient.

El fang no requereix de maquinària, ni capital, ni energia; només de mà d'obra. A més la seva producció necessita només l'1% de l'energia requerida en la fabricació de maons cuits o de formigó, i no pol·lueix l'ambient. La seva facilitat per a crear formes orgàniques, que s'integren perfectament en l'entorn natural, converteix el fang en un material de preferència en la bioconstrucció; i la facilitat per a extreure'l, preparar-lo i utilitzar-lo afavoreix els projectes d'autoconstrucció. Només requereix mà d'obra abundant, que ens recorda una tradició que ens ve de la nit dels temps, en què la comunitat, mitjançant la participació voluntària, ajudava en la construcció del nou habitatge de cadascun dels seus membres.

Encara que la posada en obra demani certs requisits, de vegades molt diferents dels de la construcció convencional, és en si mateix un sistema d'edificació senzill que proveeix un millor clima interior, i és més econòmic. Als interiors de les construccions amb terra se n'aprecia immediatament la frescor i la calidesa. Els sòls poden amassar-se amb olis naturals i cera d'abelles; desprenen així olors delicioses. Els acabats de color natural i el càlid ambient que es crea amb tot això es perceben de seguida d'entrar-hi.

La terra utilitzada correctament és un material disponible, durador, econòmic i amb grans possibilitats. Pot ser una resposta als grans requeriments d'habitatge, així com una resposta alternativa a una nova consciència en l'arquitectura.

El passat mes d'abril vaig participar en un taller de construcció natural a Astúries, en el qual vaig poder experimentar com pot ser d'agradable, i fins i tot divertit, fer aquest tipus de treballs.

<http://www.lesspress.com/twiki/bin/view/Castellano/SnailCabin>

DINER FORA DE CONTROL

per Stefania Strega

El sistema econòmic en el qual vivim és boig, però la base de la seva bogeria és fàcil d'entendre i per tant es pot canviar. La teva supervivència econòmica en el futur proper, així com la supervivència de moltes espècies del planeta (inclosa la nostra) depèn totalment d'aquest canvi, que a més millorarà l'estàndard de vida de tothom. Aquest canvi ja està en marxa; és un procés interessant, estimulant i molt creatiu en què tu pots participar. Un procés que de fet et necessita, com a persona ben informada i activa.

Moltes innovacions en camps diversos han sorgit de persones 'no expertes', molt probablement perquè no tenen la rigidesa ni els conceptes previs que poden obstruir la creativitat i el pensament lateral necessaris per a qüestionar i innovar de veritat. Einstein ens va advertir que "els problemes no es poden resoldre amb la mateixa mentalitat que els ha creat" –cal pensar fora dels esquemes existents. Així que si penses que "no entens res d'economia" estàs en molt bona companyia i a la vegada molt probablement ja entens (almenys a nivell instintiu) allò fonamental que no admetrien la majoria d'economistes professionals: que el sistema econòmic dominant és inherentment injust, està fora de control i ens està matant a tots. Que la justícia no és un criteri important en el disseny del sistema econòmic actual s'evidencia àmpliament en el fet que, malgrat tota la gamma de programes 'antipobresa' que s'han intentat durant dècades, els rics són cada cop més rics i els pobres més pobres i més nombrosos. Aquest és un patró que es troba tant en l'àmbit de les classes (els pobres i els rics) com en l'àmbit global (Tercer i Primer Món). Això no ocorre per coincidència ni per mala sort sinó que és una conseqüència lògica de la manera com està dissenyada la cosa: es tracta d'una 'fallada sistèmica'.

Hi ha bases consubstancials a la nostra economia que ens desequilibren fins i tot a nivell inconscient, perquè són fonamentalment injustes; són formes de transferir béns i riqueses sistemàticament a uns pocs a costa dels altres. Però formen part de les nostres vides fins a tal punt que parlar-ne ve a ser com parlar a un peix sobre l'aigua. Una d'elles és el concepte de 'propietat privada'; l'altra és el concepte de l'"interès".

En el nostre sistema, el diner està dissenyat de forma que els guanys per interessos poden a la seva vegada cobrar interès, la qual cosa és matemàticament insostenible; una 'bogeria' molt bàsica i central. Si reflectim en una gràfica el creixement del diner cobrant aquest tipus d'interès en el temps sorgeix una forma molt particular, que matemàticament s'anomena 'corba exponencial' i que biològicament es reconeix com la corba d'un sistema malalt: és com la multiplicació d'un virus o de les cèl·lules d'un càncer.

ELS INTERESSOS

Una conseqüència d'aquesta 'malaltia bàsica' que forma part del disseny de la nostra economia és que la resta del sistema s'hi ha d'adaptar: si el diner ha de créixer (per a pagar interessos), aleshores la producció ha de créixer; si la producció ha de créixer, el consum ha de créixer; si el consum ha de créixer, els ingressos (i el diner) han de créixer... i tot de forma exponencial. Així s'embolica i s'accelera l'espiral destructiva del consumisme, que ens atrapa a tots: rics, pobres, polítics i persones del carrer. És un cicle que ja està en marxa de fa temps, així que de poc serveix buscar una causa original o una recepta única per a canviar-lo, i és interessant observar que aquesta mateixa corba o patró de creixement exponencial també es troba en el creixement de la nostra població global i és, a més, la corba d'extracció del petroli, carbó i gas. És evident que estem parlant de patrons que es repeteixen; possiblement es tracti també de formes que juguen en ressonància i clarament es tracta també de cicles (què fou primer, l'ou o la gallina?).

EL CREIXEMENT EXPONENCIAL

S'han intentat múltiples correccions o 'redissenys' sobre aquesta fallada bàsica, i s'han provat milers d'instruments econòmics o trucs per intentar 'reequilibrar' l'economia. Si vols detalls de les teories pots estudiar els economistes Samuelson, Smith, Say, Keynes i Marx, entre d'altres. Si vols saber com han funcionat a la pràctica simplement mira al voltant en la teva economia local i llegeix qualsevol diari per veure com va l'economia d'altres llocs. L'atur, la corrupció, les crisis econòmiques, les guerres i el terrorisme de qualsevol altre tipus, la pobresa, la destrucció d'ecosistemes i la pol·lució fora de control... tot això són fruits lògics i inevitables d'una economia basada en el creixement exponencial. I tot creixement exponencial, si no es 'cura', acaba amb la mort de l'organisme que el nodreix, en aquest cas la nostra societat.

Els qui intenten culpar la 'inherentment corrupta naturalesa humana', o qualsevol grup específic de persones, estan simplement jugant a l'antic i absurd joc de culpar les víctimes. Culpar els rics o els polítics (com vam fer antigament amb les bruixes, els jueus, els homosexuals i, més recentment, amb els joves, els immigrants, els traficants de drogues o qualsevol boc expiatori del moment) és no només injust, sinó fonamentalment incorrecte. De fet, caure en aquesta temptació és formar part de la mateixa bogeria del sistema, perquè tot el procés de buscar, trobar, jutjar i 'matar' (físicament, socialment o emocionalment) l'"enemic" el que fa és ajudar a distreure'ns mentre el sistema segueix amb la seva història.

QUÈ ES POT FER?

Tanmateix, això de 'llegir patrons' en lloc de perdre's en els detalls és un principi cap a aprendre a pensar de forma sistèmica; no és una recepta per a simplificar i reduir-ho tot una altra vegada a un raonament lineal. "Els problemes no es poden resoldre amb la mateixa mentalitat que els ha creat"; és a dir, hem de canviar el xip. I una manera de canviar-lo és canviar la forma del diner que emprem cada dia. No perquè fer això ens resoldrà tots els problemes, com si es tractés de pólvores màgiques, sinó perquè ens ajudarà a trencar les limitacions de la nostra imaginació per a poder crear quelcom veritablement nou, lliure dels patrons i les formes que ens han programat i que ens limiten ara. L'eslògan 'un altre món és possible' del Fòrum Social Mundial ha demostrat que no són ganes, capacitat organitzativa ni recursos allò que ens falta

per a fer realitat la sostenibilitat, sinó visió, imaginació i una forma bàsica en disseny.

Les monedes locals o complementàries són un instrument senzill i a l'abast de tots per a millorar l'economia local; això està més que comprovat. Alguns exemples són el Wörgl d'Àustria en els anys 30 i, més recentment, la impressionant reconstrucció de l'economia local facilitada per la federació de Demanhur al nord d'Itàlia, l'àmplia xarxa de Time Banks a Anglaterra, la gran varietat de sistemes de moneda local al Japó i els sistemes de moneda complementària d'Alemanya (un dels de més èxit, el Chinguaer, va ser posat en marxa per un grup de dones joves, d'entre 15 i 18 anys), que estan organitzant-se ara en monedes regionals.

Durant una discussió recent sobre l'escassetat pròxima del petroli amb col·legues permacultors d'Espanya, ens vam preguntar en quin front seria més important treballar per tal de minimitzar l'impacte destructiu de les pitjors prediccions. La nostra conclusió va ser que hem de crear economies locals més sòlides i fortes; que la forma més segura i ràpida d'aconseguir-ho és per mitjà de la creació de monedes locals complementàries; i que aleshores el que és més urgent i important és ampliar la informació sobre elles aquí a Espanya.

Amb aquesta finalitat estem organitzant una conferència d'eco-economia amb les monedes complementàries com a tema. Tindrem tres dies per a aprofundir en què són, per què són tan importants, com funcionen, com es posen en marxa i com s'utilitzen. Comptarem amb ponents que fa anys que estan gestionant sistemes d'aquest tipus de forma pràctica i amb molt d'èxit a Alemanya, Itàlia i Amèrica del Sud.

Font de l'article: revista EcoHabitat, estiu 2006.

CONFERÈNCIA DE MONEDES COMPLEMENTÀRIES

Lloc i dates per determinar.

- 1) **CONFERÈNCIA NACIONAL** – Informar el major nombre possible de persones sobre el més modern i actiu en com acostar-se a una economia sostenible amb l'eina de les monedes complementàries.
- 2) **CURS INTENSIU** – Formar activistes per tal que se sentin preparats per a posar en marxa les estructures essencials per a fomentar una economia sostenible a la seva zona.
- 3) **TROBADA DE PERMACULTORS** – Servir com a trobada multifuncional de la Xarxa de Permacultura Ibèrica, i també com a...
- 4) **PRECONFERÈNCIA MUNDIAL** – Per al 8è Congrés Internacional de Permacultura (maig de 2007 al Brasil), que té com a tema l'economia verda.

Informació: Stella (stella@finca-luna.com)

Pàgina web: www.geocities.com/reddepermacultura/conferencia

Organitza: Xarxa de Permacultura Ibèrica, Academia de Permacultura, Nodo Espiral España.

Col·laboren: EcoHabitat, Maderas Nobles de la Sierra de Segura, Triodos Bank, BAH! (Bajo el Asfalto está la Huerta), Cambium.

PETICIÓ EUROPEA
UN MILIÓ DE CIUTADANS I CIUTADANES DE
LA UNIÓ EUROPEA DEMANEN LA SORTIDA DE
L'ENERGIA NUCLEAR !

Sota el títol 'Un milió d'uropeus demanen la sortida de l'energia nuclear', nombroses associacions, sindicats i grups europeus inicien una campanya de petició dins de la Unió Europea, en ocasió de l'aniversari de la catàstrofe de Txernòbil -26 d'abril. L'objectiu és aplegar un milió de signatures des del 26 d'abril del 2004 fins a l'1 d'octubre del 2006 per convèncer els països de la Unió Europea que prenguin, amb tota urgència, les mesures següents:

Aturar o impedir la construcció de nous reactors i instal·lacions nuclears al si de la Unió Europea

Llençar un pla de sortida de l'energia nuclear en l'àmbit de tota la Unió Europea

Invertir massivament en l'estalvi d'energia i en el desenvolupament de les energies renovables

Revocar el tractat d'EURATOM, que finança massivament l'energia nuclear a Europa mitjançant fons públics

Només aquestes mesures permetran lluitar contra el perill nuclear i l'escalfament del planeta.

Per signar la petició ho pots fer de dues maneres:

per correu electrònic:

Només cal que posis les teves dades a continuació

Nom i Cognoms:

Adreça:

Codi postal i ciutat:

Copiis i enganxis aquestes tres ratlles en el cos d'un correu-e i l'enviis a: qctpfnn@energiasostenible.org

per correu ordinari:

Només cal que escriguis les teves dades (nom complet i adreça completa) en un full de paper, el posis dins d'un sobre i l'enviïs per correu ordinari a:

GCTPFNN

Aparat de Correu 10095

08080 Barcelona

Si vols col·laborar en la recollida de signatures pots utilitzar la butlleta adjunta:

Les persones sotasignades manifestem la nostra adhesió a la campanya europea
 'Un milió d'europesos demanen la sortida de l'energia nuclear'

Nom i Cognoms

Adreça completa

DNI

Signatura

2006

11ena Fira per la Terra

23 i 24 d' Abril 2006

EKOZENTRUM GÖTEBORG, SUÈCIA - www.ekozenrum.se

Ekozentrum es va crear l'any 1993 com una ONG independent, sense ànim de lucre, per part de quatre organitzacions ecologistes. És el centre d'exposició permanent sobre medi ambient més comprensiu que hi ha a Suècia. Té 10 sales temàtiques amb més de 100 exposicions, on es presenten exemples líders i solucions per a totes les àrees del desenvolupament sostenible, que inclouen l'ecologització de l'empresa, el canvi climàtic, les tecnologies ambientals, els sistemes d'energia renovable i els productes de consum. L'exposició posa èmfasi en exemples de solucions pràctiques. Ekozentrum ha desenvolupat un concepte únic de cursos que fan servir l'exposició com a classe pràctica, per a grups que van des d'empreses (centenars de petites i mitjanes empreses hi van anualment) fins a estudiants i escoles. Freqüentment s'organitzen seminaris, conferències, visites tècniques i viatges d'estudi en cooperació amb organitzacions privades i tota mena de públic. El Centre proveeix personal qualificat per a empreses i organitzacions que desitgin obtenir el diploma oficial de medi ambient de Göteborg, que Ekozentrum va crear justament després

d'obrir les portes. L'any 2003 es va traslladar a un edifici rehabilitat d'un antic hospital del segle XIX, al centre de Göteborg (1.500 m²), molt a prop de la Universitat Tècnica de Chalmers. L'edifici rehabilitat, que a la vegada allotja el Centre Universitari de Recerca Ambiental (GMV) i l'institut de recerca independent IVL, és avui un dels exemples ambientals suecs de més renom. Ekozentrum publica el Mapa Verd de Göteborg i de la regió de Västra Götaland (la costa oest de Suècia), avui en la seva tercera edició, i és el contacte local de la iniciativa internacional de Mapes Verds (www.ekozenrum.se/intro10e.htm#greenmap).

Dades i realitzacions

Contacte: Christe Owe, Ekozentrum, Aschebergsgatan 44, SE-411 33 Göteborg, Sweden. chrsiter.owe@ekozentrum.nu

Situació: Al centre de Göteborg, a la vora de la Universitat Tècnica de Chalmers.

Data de creació: 1993.

Nombre de visitants anual: 10.000 - 15.000.

Nombre equivalent de llocs de treball permanents: 10 persones fixes, a més a més d'uns 10 per a estudiants.

Temàtiques ecològiques abastades: gestió ambiental i desenvolupament sostenible, energies renovables i estalvi energètic, aigua i gestió de residus, sistemes de transport, ecologia urbana i desenvolupament comunitari, Mapes Verds i sistemes d'alimentació sostenible...

Equipaments per a conferències i cursos: diverses sales de reunió per fins a 80 persones, sales per a cursos i pràctiques, i sales de conferències per fins a 800 persones a la Universitat Tècnica de Chalmers, situada a pocs minuts a peu. També disposa d'un bar al Centre.

Els millors exemples pràctics al lloc

Un lloc de trobada per a la gent i els ecoproductes en tant que centre independent. L'Ekozentrum omple la necessitat de punt de trobada neutre on tothom és benvingut i on els temes es poden discutir i on es pot bescanviar informació objectiva. La proximitat de la Universitat i la llarga tradició de recerca independent a l'Ekozentrum asseguren que el centre estigui a l'avantguarda de la innovació i la informació i que sigui reconegut com una font d'informació fiable. Al centre s'exposen nombrosos exemples d'ecoproductes d'ús quotidià que es troben a disposició dels consumidors i de les empreses de compra. El visitant descobreix nombroses solucions i productes avui a l'abast que poden contribuir a una societat sostenible. L'exposició pràctica dona suport al procés d'aprenentatge; els productes que has tingut a les mans ja no són de fàcil oblit.

Educació per a la mainada: l'Ekozentrum s'adreça especialment a la gent jove, a qui ofereix una educació ambiental rellevant. Amb un considerable nombre d'anys d'experiència. L'Ekozentrum ofereix entrenament especialment dissenyat per a grups de visitants i alumnes d'escoles (a partir d'11 anys). El programa PlanetPilot dona al jove coneixement a través de l'experiència física –davant de qualsevol cosa que el jove decideixi, l'astronau Terra reacciona.

Edifici rehabilitat amb criteris ecològics: juntament amb la Universitat Tècnica de Chalmers, Ekozentrum va definir un programa ambiental per a la rehabilitació d'un vell edifici de 115 anys de vida, que originalment era un hospital. El sòlid perfil ambiental ha assolit una reducció del 40% en el consum d'energia i ha menat a diverses solucions innovadores, com ara el sistema d'aigua, la selecció de materials i el control de qualitat al llarg del procés de construcció.

Mapa Verd: Ekozentrum fa de vinye entre els projectes de desenvolupament sostenible innovadors, les aplicacions pràctiques, els llocs de demostració i la informació al públic, tot publicant el Mapa Verd de la ciutat de Göteborg i de la regió Västra Götaland. La darrera versió del Mapa Verd publicat per Ekozentrum és un llibret de 60 pàgines, en idioma suec, que inclou mapes i informació per a localitzar iniciatives ecològiques, serveis i llocs de demostració (www.greenmap.org). Això permet a Ekozentrum jugar un valuós paper com a punt focal, identificant les iniciatives de desenvolupament sostenible innovadores i disseminant la informació a través del Mapa Verd. La versió reduïda, en llengua anglesa, conté un text resumit i mostra 200 indrets d'interès.

ÖKOZENTRUM LANGENBRUCK, SUÏSSA - www.oekozentrum.ch

Ökozentrum Langenbruck, el Centre de la Tecnologia Apropada i l'Ecologia Social, és una ONG sense ànim de lucre que té per objectiu dur a terme recerca aplicada en desenvolupament sostenible i la seva aplicació a la societat, cosa que inclou productes i tecnologies sostenibles, assessorament a autoritats locals i regionals (incloent-hi els processos de l'Agenda 21), educació i formació vocacional. Les principals àrees d'activitat del Centre són: energies renovables (en especial les tecnologies de la combustió neta de la lleïa, altres formes de biomassa, solar, hidràulica), eficiència energètica (motor Stirling, cogeneració) i estalvi d'energia, medi ambient, sistemes de transport local, desenvolupament sostenible local, gestió de residus, natura i pagesia, sistemes econòmics sostenibles. El Centre, que és actiu en educació vocacional i informació sobre Agendes 21 locals, canvi climàtic i altres temàtiques de desenvolupament sostenible, ofereix entrenament pràctic i eines educatives i pràctiques per a les escoles i és actiu, mitjançant projectes i publicacions, en la transferència internacional de coneixements sobre energies apropiades.

Dades i realitzacions

Contacte: René Duveen, Director, Ökozentrum Langenbruck, Schwengistrasse 12, CH-4438 Langenbruck, Switzerland.
duveen@oekozentrum.ch

Situació: Al poble de Langenbruck, zona nord del Jura suís, a uns 40 km de Basel (sentit sud-oest). L'estació de tren més propera és Oensingen, on en bus de línia (20 minuts) es pot arribar a l'Ecocentre. Aproximadament cada hora i mitja hi ha tren des de l'aeroport de Zuric cap a Oensingen.

Data de creació: 1979.

Nombre de visitants anual: 200 - 300.

Nombre equivalent de llocs de treball permanents: 20 persones, a més a més d'uns 10 per a estudiants que fan projectes de llarga durada.

Temàtiques ecològiques abastades: energia de la biomassa neta, especialment tecnologies de combustió de llenya, energia solar, especialment escalfament d'aigua, motor Stirling, energia hidràulica, estalvi d'energia, natura i pagesia, sistemes de transport local, tecnologia apropiada per a països en vies de desenvolupament, Agenda 21, educació escolar i vocacional, ecologia social, nous sistemes econòmics sostenibles, residus.

Introducció de sistemes solars en edificis existents

Els captadors solars a les teulades poden estalviar fins a 2/3 parts de l'energia que normalment es fa servir per tenir aigua calenta a l'habitatge. Però un dels principals obstacles és el cost de la instal·lació que s'ha d'afegir a l'edifici existent. Ökozentrum ha desenvolupat un nou concepte que permet la instal·lació, de forma econòmica, en edificis de pisos que tinguin aigua calenta sanitària col·lectiva, on hi hagi canonades verticals a les quals connectar el sistema solar. El sistema afegeix a la teulada el sistema solar i el connecta a les canonades ja existents, de manera que solament fa falta una mínima part de noves canonades. Fins i tot en nous edificis el sistema ofereix un 17% d'estalvi en els costos d'instal·lació, a causa de la reducció de canonades necessàries.

El primer sistema d'aquestes característiques va ser instal·lat en un bloc d'habitatges de Basel i va servir per a fer el seguiment del funcionament de la instal·lació. Posteriorment s'han desenvolupat altres projectes semblants.

Mobilo – transport sostenible

El projecte Mobilo posa en pràctica la recerca en el camp del transport urbà sostenible, amb el desenvolupament i la realització d'una oferta de transport local integrat per al districte de Gundell, a Basel. L'objectiu és limitar els impactes ambientals del transport per als residents al districte, reduint a la vegada la demanda de moviments i canviant cap a sistemes de transport més amicals per al medi ambient, i assegurar una elevada qualitat de servei tot reduint els costos als usuaris.

El sistema posa en pràctica la informació sobre la recerca en transport sostenible i inclou la investigació dels factors sociològics que afecten la resposta.

Mobilo inclou tiquets per a transport gratuït a Suïssa, lloguer de bicicletes, e-bicicletes, bicis amb remolc, bicis de divertiment, serveis de missatgeria amb bici, reparació de bicis, bicitaxis, beneficiar-se de taxis, cupons per a ferris, mobilitat amb cotxe multiusuari. El projecte va començar al novembre de 2002 i va ser concebut com un projecte pilot de demostració, amb una àmplia cobertura publicitària. Projectes similars s'han previst per a altres ciutats.

DEIXAR EL COTXE
ÉS CADA COP MÉS FÀCIL

David, 45 anys.
Ho ha provat i ho ha aconseguit

Setmana de la Mobilitat Sostenible i Segura. Del 22 al 29 de setembre

Deixar el cotxe és cada dia més fàcil. No cal que facis acupuntura, ni que et posis pegats o facis ioga. Només cal que agafi el transport públic, o vagis amb bicicleta o a peu, per adonar-te que hi guanyes en qualitat de vida i, fins i tot, en rapidesa. A més: contribuiràs a reduir les emissions dels gasos que causen el canvi climàtic. Prova-ho. Veuràs que surt a compte.

Generalitat
de Catalunya

a new lifestyle

C/ València 186 - 08011 Barcelona
Tel. 93 453 15 73
Fax 93 451 67 08

ALIMENTACIÓN BIOLÓGICA: carnes, frutas y verduras, lácteos, quesos y derivados, congelados, platos precocinados, panes, proteína vegetal - **Comida preparada** - **NUESTRA TIENDA:** Complementos dietéticos - Higiene y cosmética - Discos, libros y papelería - Ropa y calzado - Utensilios de cocina - Objetos de regalo y decoración - **SALUD:** Masaje y naturopatía - **BELLEZA:** Peluquería y cosmética biológicas - **ACTIVIDADES:** Yoga - **CURSOS Y TALLERES:** Cocina natural y energética.

+ info: <http://www.biospacio.com> - e-mail: info@biospacio.com

HORARIO: de 8h a 20h - Sábados hasta las 13h

Molt per veure

Fes-te soci del ZOO CLUB

i tindràs els avantatges següents

- Visitar el Parc Zoològic tants dies i tantes vegades com vulguis.
- Rebre gratuïtament la revista del Zoo.
- Participar en cursos monogràfics, matins al Zoo, matins familiars, festes d'aniversari, casals i altres activitats a uns preus especials.
- Formar part dels Amics del Zoo.
- Obtenir descomptes en els preus de l'entrada a les exposicions especials del Zoo.
- Gaudir d'un descompte especial a les botigues i en les diferents ofertes del Zoo.

Quota d'inscripció 15,00 €

Quota familiar 64,00 €

Quota individual 30,00 €

B:SM Barcelona de Serveis Municipals

Ajuntament de Barcelona

ECOSERVEIS

Arcàdia
CENTRE D'INVESTIGACIÓ I
HUMANITATS

UN ESPAI EN PLENA NATURA PER A CURSOS, SEMINARIS I TROBADES

AQUESTA ÉS L'OPORTUNITAT DE COMPARTIR UN ENTORN ESPECIAL, CONCEBUT I DISSENYAT PER A ACOLLIR GRUPS QUE REQUEREIXIN, PER A DESENVOLUPAR ELS SEUS PROPIS PROGRAMES DE TREBALL, CONDICIONS D'AÏLLAMENT, COMODITAT, MEDI NATURAL, COHERÈNCIA AMB L'ENTORN...

Oferim una cuina saborosa i original.

Arcàdia està situada a prop del llac de Banyoles, a la província de Girona.

Pots establir contacte amb nosaltres als telèfons 972 190 435 o bé al 615 341 918 o per mitjà del correu electrònic info@arcadia.cat (www.athanor.es/arcadia/arcadia.htm)

L'educació ambiental al teu abast!

Guies d'educació ambiental

les podeu trobar a:

BARCELONA SOSTENIBLE
Centre de Recursos

Nil Fabra, 20 baixos
Tel. 93 237 47 43
recursos@mail.bcn.es

Noves guies!

[AGENDA 21 BCN]
www.bcn.es/agenda21

Ajuntament de Barcelona

la ciutat verda
 937.255.852 - laclutatverda@coac.net - www.laclutatverda.org

Agenda21
Ecosistemes
Energies Netes
Planificació Ecològica
Desenvolupament Ecològic
Bioarquitectura i Bioclimatisme

Fem realitat ..... Un mon millor

ECOPRAC

EINES D'ACER INOXIDABLE PER L'AGRICULTURA ECOLÒGICA

ecoprac@ecoprac.com
www.ecoprac.com

C/ Mossén Jacint Verdaguer s/n
 E-25264 Vilanova de Bellpuig (Lleida) CATALUNYA
 Telf: +34 973324031 Fax: + 34 973 32 44 12

*L'opció intel·ligent
 per a la gent sana*

Si realment desitges una dieta sana per a la teva família, nosaltres conreem l'hort i et portem setmanalment a casa les fruites i les hortalisses fresques, lliures de químics, plaguicides i hormones i amb tota la força del seu sabor.

A partir de 115 €, 4 caixes (1 per setmana)

A partir de 1.270 €, 52 caixes (any)
 (transport inclòs)

Demana informació: 973 791391.

www.recapte.com

**MANRESA, AL PALAU FIRAL
 DEL 20 AL 22 D'OCTUBRE**

ENTRADA LLIURE

**2006
 ecoviure**

Vida ecològica en un món
 sostenible i solidari

Ajuntament de Manresa

Diputació de Manresa

www.firamanresa.com - www.ecoviure.cat - informacio@ecoviure.cat - Tel. Fir. Manresa 93 877 63 13

ECOSERVEIS

CUEVAS DE SAL DEL HIMALAYA

El aire sano y equilibrado eléctricamente contiene entre 1500 y 2000 iones / cm³

Sabemos como hacerlo !!

Las propiedades de la sal tienen efectos curativos sobre los dolores de espalda, hernias discuales, reuma, alergias, migrañas, insomnio, agotamiento, hipertensión, problemas musculares, de la piel, etc...

El resultado está científicamente probado: las piedras de sal del Himalaya mejoran el ambiente de las habitaciones y nuestra salud.

Todos nos sentimos mejor, de forma inconsciente, en lugares en los que el aire contiene una sobredosis de neutrones: en el mar, en saños de agua, después de la lluvia, en el bosque, o en el pico de una montaña.

SALARIUM
www.salarium.es

Cueva de Sal en Restaurante WESTMAP, Escudellers, 34 Barcelona
Inauguración: 7 de Octubre del 2006

Mermeladas sin azúcar ecológicas

- Melocotón
- Fresa
- Arándanos
- Naranja

Sol natural

En las mejores tiendas de herbolistería y productos naturales

Sol Natural
Passeig Cavallers, 14 - P.I. Les Corts
08140 Cabrera de Mar (Barcelona)
Tel. 902 181 629 Fax 93 756 60 01

El Sistema de calefacción más vendido en Europa

ELKAtherm

ELKAtherm, una gama de calefacción que permite incrementar el rendimiento en el sistema de generación de calor, permitiendo a la vez un notable ahorro energético frente a otros sistemas convencionales.

Ventajas micro ecológicas esenciales.
Evita subidas demasiado altas de la regulación exacta de esta, que contribuye al ahorro energético.

Sistema limpio:
No ensucia las paredes, no tiene malos olores, ni emisión de sustancias tóxicas, ni peligro de derrames y sin perjudicar el medio ambiente.

SE EXCLUYE LA EMISIÓN DE LOS CAMPOS ELECTRO-MAGNÉTICOS

www.serecsl.com
info@serecsl.com
Tel. 902 999 371

Serec
SISTEMAS DE CALEFACCIÓN

EL TALLER DEL HABITAT
DISEÑOS ENERGÉTICOS

CURS DE FORMACIÓ D'ESPECIALISTES DE FENG-SHUI

D'octubre de 2006 a juny de 2008

Feng-shui de l'Habitat, feng-shui personal, radioestètica, neutralització de geopaties i tecnopaties, dissenys energètics avançats, permeació i consciència... són part del terreny d'aquest curs.

Servici de tutoria individualitzat i sistema d'avaluació continuu.

Matrícula oberta!

Passeig de Sant Joan, 7 ent.1ª 08010 Barcelona
Tel. 93 2705588 Fax 93 2651403
www.eltallerdelhabitat.com

Cada 22 d'abril es commemora l'aniversari de la celebració per primera vegada al món del DIA DE LA TERRA - 1970 (Earth Day - 1970). En aquella ocasió més de vint milions de nord-americans, més de deu mil escoles i més de mil universitats arreu dels Estats Units d'Amèrica participaren en el Dia de la Terra. Més de sis-centes mil persones participaren a la Fira Ecològica en plena 5a. Avinguda de Nova York, i moltes més persones participaren en d'altres activitats. Aquella gent va sortir al carrer, va pressionar el Congrés i va iniciar el modern moviment ecologista. El Dia de la

Terra de 1970 va ajudar a generar el suport públic que va menar que s'adoptessin les lleis d'Aire Net, d'Aigua Neta, d'Espècies en Perill, i de Protecció dels Mamífers Marins; també es va crear l'Agència de Protecció Ambiental dels Estats Units. El Dia de la Terra va ser fundat pel senador de Wisconsin, Gaylord Nelson, i va ser organitzat per Denis Hayes. Va ser la més gran demostració de base de tota la història dels Estats Units. Des d'aleshores va començar a celebrar-se el DIA DE LA TERRA cada 22 d'abril.

20 anys després, el 22 d'abril de 1990, 200 milions de persones a 141 països varen participar en el primer Dia de la Terra internacional. Milers d'activitats es varen realitzar arreu del món, que inclogueren manifestacions, plantades d'arbres, fires per la Terra, neteges de rius, actes culturals i altres iniciatives patrocinades pels governs. A molts països la campanya va exercir pressió als caps d'estat perquè participessin personalment a la cimera de les Nacions Unides a Rio de Janeiro; una reunió, sense precedents, de nacions que varen tractar temes com ara el canvi climàtic i la pèrdua d'espècies arreu del món.

La campanya del Dia de la Terra 1990 als EUA va mobilitzar la gent per realitzar opcions individuals i col·lectives que reflectissin valors ambientals, i va eixamplar el suport popular a favor de nous canvis. Uns 70 milions de nord-americans i nord-americanes varen participar en els 40.000 esdeveniments que s'organitzaren de costa a costa. 1.800.000 persones es varen aplegar a Nova York i 800.000 persones varen trobar-se al Capitol Mall de Washington DC.

En el seu 30 aniversari, el Dia de la Terra 2000 va aplegar entorn de 500 milions de persones d'arreu del món i això va significar l'inici d'un nou mil·lenni de conscienciació ambiental i d'activisme. El tema de l'Energia Neta Ara! va ser la força central de les tasques d'organització tant als EUA com arreu del món. Amb la col·laboració d'activistes d'arreu del planeta, es va desenvolupar la campanya mundial Energia Neta Ara Mateix!

www.diadelaterra.org

Per a demanar informació sobre l'Associació de la Terra

info@diadelaterra.org

firaperlaterra@diadelaterra.org

Entitat inscrita al Registre d'Associacions de la Generalitat de Catalunya amb el núm. 18.739

Poden participar-hi com a socis totes les ONG, col·lectius o associacions públiques que hagin incorporat, o tinguin en projecte fer-ho a curt termini, els Principis de Valdez. També s'admeten aportacions i col·laboracions a títol individual.

☐ Desitjo participar-hi com a voluntari

☐ Vull contribuir-hi amb una aportació econòmica**

☐ Vull subscriure'm a la revista *Dia de la Terra*: 2 números l'any, 10 euros

☐ Volem fer-nos socis

Nom.....

Adreça .....

Municipi..... Codi Postal .....

Telèfon..... Correu Electrònic .....

Signatura

** Envia un xec a:

Núm. de compte corrent de Dia de la Terra: 3025 - 0001 - 10 - 1433021331

Associació Dia de la Terra Catalunya. Apartat de Correus 10145 - 08080 - Barcelona

Tel. 93 458 51 45

Visita guiada per Valentina Fiòdorovna Smòlnikova a
'Hi havia una vegada Txernòbil' (exposició al CCCB)

AMOR AL PAÍS DE L'HORROR

És un dia de finals de maig. Per fi la Valentina ha pogut arribar a Catalunya, després de molts impediments (se l'esperava a Barcelona per a participar a la Fira per la Terra —22 i 23 d'abril— i a la XX Conferència Catalana per un Futur Sense Nuclears —26 d'abril. I encapçala un grup reduït, en el qual tinc l'honor d'estar, de visita per l'exposició que el Centre de Cultura Contemporània de Barcelona (CCCB) ha dedicat a la catàstrofe de Txernòbil, amb motiu del 20è aniversari del desastre, la qual es clausurarà el dia 8 d'octubre d'enguany. La Valentina és pediatra, i una lluitadora de la causa de Txernòbil. Vivia a la zona afectada, a la República de Belarús (Bielorússia), on viu encara. Després de l'accident va tenir la possibilitat de fugir, però... deixaria totes aquelles criatures òrfenes de la seva atenció, quan més la necessitaven? Fins la seva recent jubilació ha estat cap de Pediatria de la regió de Buda-Koixelióvo, a la província de Gómel (Bielorússia). Ara dirigeix la fundació Pels Nens de Txernòbil, que intenta fer un treball explicatiu amb les famílies dels nens que tenen incorporada radioactivitat. Els ulls de mar de la Valentina somriuen. Tot i el dolor que han hagut de veure, hi ha un no sé què d'innocència a dins seu.

—Quins records li evoca l'exposició?

—He vist aquí els noms de molts pobles on havia estat treballant com a pediatra. Ara són pobles fantasma: les cases sense portes ni finestres, mig destruïdes, els arbres caiguts, la vegetació que entra dins les cases; al carrer, joguines tirades, mobles abandonats... I un silenci només trencat

pel cant d'alguns ocells. Sorprenen les dimensions dels insectes, mosquits i mosques immensos. Els boscos, enormes, estan envoltats d'un reixat de filferro com si fossin l'enemic: són radioactius. Aquí, he pogut veure els noms d'aquests pobles, però als mapes de Bielorússia fa 10 anys que ja no hi són i, al seu lloc, no hi ha res. Avui sabem que no hi ha retorn: els seus habitants no

hi podran tornar mai més. Curiosament, l'Estat no els vol deixar abandonats del tot, aquests territoris; hi envien personal a cultivar-hi cereals i farratges.

—I els productes d'aquestes terres, no impliquen perill per a la salut?

—Existeix la teoria, bastant correcta, que es pot utilitzar la producció dels terrenys contaminats per engreixar bestiar, però els animals alimentats així els haurien de treure d'allà uns dos mesos abans de ser sacrificats i passar a donar-los una alimentació neta, no contaminada. Però jo no sé qui en fa el control. On va a parar tot aquest menjar contaminat? La informació és tancada.

—És cert que els mitjans de comunicació els van mantenir desinformats després de la catàstrofe?

—No ens vam assabentar de l'accident pels nostres mitjans de comunicació, sinó a través d'algunes emissores com La Veu d'Amèrica i altres d'occidentals que emetien en rus de manera semiclandestina. L'1 de maig, festa del treballador, que se celebra molt, tothom va sortir al carrer content, amb globus i flors, amb tota la contaminació que surava a l'aire, sense cap mesura de protecció. Poc a poc, la gent, per iniciativa pròpia, va començar a tancar portes i a no deixar sortir els nens al carrer. Estava molt nerviosa i tenia molta por. A la ràdio, deien que no passava res.

—Què ens pot dir dels *liquidadors*, que van ser els encarregats de netejar el reactor?

—Hi participaven tot fent la mili, pràcticament sense protecció; algun portava una mascareta molt senzilla, però sovint, ni això. Molts d'ells són morts, i molts estan greument malalts. Suposadament, el nostre enemic número u era els Estats Units, i les armes hipotètiques armes nuclears...

—Tristament irònic, oi?

—Hi ha hagut molt secretisme. La de Txernòbil va ser la catàstrofe més gran, però hi havia hagut altres accidents (explosions, fugites radioactives) a altres centrals, i no en sabíem res. Tots els països

han intentat amagar informació. Un problema és que les decisions no les prenen els científics sinó els polítics, i els polítics, sovint, actuen a partir d'uns interessos propis de la seva condició. S'havien dedicat molts esforços a netejar les cases per fora per tal que la gent hi pogués tornar i, finalment, això no va servir de res; van aparèixer problemes molt difícils de resoldre. Per exemple, Bielorússia és bàsicament agrícola i hi havia molt bestiar. Van decidir traslladar aquest bestiar a Rússia, evidentment a peu. Moltíssima pols es va aixecar quan passaven aquells milers i milers de bous, vaques, ovelles, cabres, etc. La gent que els havia acompanyat va rebre'n l'impacte. I, pel camí, s'havia d'alimentar les bèsties amb tot allò que anaven trobant; òbviament contaminat. A Rússia, les ovelles les van esquilar, però la llana era tan contaminada que no es podia ni cremar; es va haver d'enterrar. Després, es van haver de sacrificar els animals que tenien un nivell de contaminació que no els feia aptes per al consum humà. No sabien què fer-ne, de la carn.

—Es pot fer alguna cosa per mitigar la radioactivitat dels aliments?

—Primer de tot, com a mínim dos cops l'any, cada persona ha de mesurar-se la incorporació de radionúclids al seu organisme. A Bielorússia, oficialment, el nivell acceptat, independentment que sigui un adult o una criatura, d'acumulació interna de radioactivitat és d'un mil·lisievert; a l'estranger, per a un nen, és de 0,1. S'accepten a Occident fins a 37 becquerels per quilo en un litre de llet i a Bielorússia se n'accepten 100. Cal trobar els productes contaminats i excloure'ls de alimentació. Sovint és la llet, perquè moltes cases tenen vaques pròpies, que mengen herba contaminada. Si dones informació a la gent, tenen la possibilitat d'analitzar la llet. La segona cosa són els fruits del bosc: bolets, baies... Els caçadors, abans, es menjaven el que trobaven al bosc, sense mesurar-ne la contaminació, i eren fills de caçadors els qui incorporaven les quantitats més grans de radioactivitat. Avui ha baixat molt el nivell; coneixen el problema. Si fas bullir la carn i les verdures i després lences aquesta aigua i la canvies, això ajuda a millorar.

Fotografia: www.elenafilatova.com

—Per què creu que va ser encarcerat el professor Yuri Bandazhevsky, exdegà de la facultat de medicina de Gómel?

—Ell i el seu equip van treballar per encàrrec estatal. El van enviar a investigar sobre tot el tema relacionat amb Txernòbil; li van fer arribar tot el material, des de les dents extreïdes fins als fetus obtinguts dels avortaments. El professor i el seu equip van fer un gran descobriment que Bandazhevsky va fer públic: va dir que tot el material rebut, tot, incorporava radioactivitat, i que era especialment greu per a les dones embarassades. El cesi 137 troba una barrera a la placenta, però una part passa al fetus, i, en funció del tant per cent de radioactivitat que afectava el fetus,

PRODUCTES ECOLÒGICS I NATURALS COMERÇ RESPONSABLE

- Hortalisses i fruites fresques de conreu biològic
- Pans integrals de diversos cereals biològics
- Productes a l'engròs
- Cereals biològics
- Flocs de cereals biològics
- Formatges artesans
- Lactis

- Ous biològics
- Sucres de fruita i tomàquet
- Pastes integrals (espaguetis, tallarines, fideus, galets, amb farines biològiques)
- Proteïnes vegetals (seitan, tofu, tempeh)
- Oli d'oliva premsat en fred, biològic

- Cosmètica alternativa
- Farmaciola Natural
- Flors de Bach
- Llibreria Ecologista
- Música, cassets

E-mail: botigadelsol@telefonica.net

Horari: de dilluns a dissabte de 10 a 14h i de 16.45 a 21h

Xiquets de Valls, 9 (Plaça del Sol - Gràcia) Tel.: 93 415 55 30 - Barcelona

SINTESIS Librería especializada

Venta contra reembolso a toda España.
Astrología, Budismo, Hinduismo, Psicología, Simbología...

Conferencias y cursos
Venta contra reembolso a toda España

C/ Urgell 86. Barcelona
Tel: 93 4546189

info@libreriasintesis.com
www.libreriasintesis.com

Art teràpia

Art teràpia es la utilització de l'art i altres medis visuals en un entorn terapèutic. Es un procés en el qual la persona es compromet activa i físicament, sense necessitat de tenir experiències artístiques prèvies ni coneixements especialitzats. Mes enllà del resultat estètic, l'important es la persona i el procés, ja que l'art com a medi ofereix una doble comunicació: amb l'altre i amb un mateix.

Pepa Armenté
Sant Pere més Baix 63, int.3a.
08003 Barcelona
Tel. 93 310 78 62
pasxtu@yahoo.es
www.pasptu.es

Serveis integrals d'assegurances

per a
l'economia
social
i solidària

Tamarit, 119 - escala B entresòl 2a
08015 Barcelona
Tel. 93 423 46 02 - Fax 93 424 99 14
arccoop@arccoop.coop
www.arccoop.coop

El Emerger de Maitreya: Un Mensaje de Esperanza

¿Qué nos depara el futuro? – Al comenzar el Nuevo Milenio el instructor esperado por todos se dará a conocer públicamente. Durante más de 30 años Benjamin Creme ha estado preparando el camino para el mayor acontecimiento de la historia – el emerger de Maitreya, el Instructor del Mundo, y de Su grupo de hombres extraordinariamente iluminados. *Esto ahora es inminente.*

Maitreya es esperado por todas las tradiciones religiosas bajo distintos nombres (Cristo, Imán Mahdi, Mesías, Krishna o Maitreya Buddha entre otros). Él no viene a crear una nueva religión sino para enseñar a la humanidad un enfoque más sano de la vida y para estimular el desarrollo de correctas relaciones humanas. Como un hombre moderno, preocupado por los problemas actuales, Él se centrará en las crisis económica, política y medioambiental que hacen peligrar nuestro mundo, abogando por el fin de las desigualdades, la pobreza y el hambre, e inspirándonos a superar el actual caos global y a crear una nueva y brillante civilización basada en el compartir, la justicia y la paz. Su mensaje puede resumirse así: "Compartid y salvad el mundo".

Share International y Share Ediciones son ONG sin ánimo de lucro, respaldadas por una red mundial de voluntarios. Más información gratuita: Apartado de Correos 149 – 08190 Sant Cugat – (Barcelona)
Tel./Fax: 93 5891968

Web en Internet: www.share-es.org

Foto: Maitreya como se apareció milagrosamente "salido de la nada" ante 6.000 personas en Nairobi, Kenia, el 11/06/88, dejando a decenas de personas curadas. Su aspecto respondía a las expectativas de la multitud como Jesucristo, por eso llevaba barba y vestuario bíblico. Esta aparición fue presenciada y publicada por un periodista del *Kenya Times* y se informó en todo el mundo a través de la CNN.

s'observaven un tipus de malformacions o altres. Informacions com aquesta feien por.

–Coneix altres científics en dificultats?

–Hi ha bastants científics fora de circulació; no tenen feina, no tenen res... Hi ha el cas d'en Vassili Nesterenko, el físic nuclear que estava dedicat, abans, a la fabricació d'armes atòmiques i que era el responsable de la seguretat nuclear a Bielorússia. Va canviar radicalment després de la catàstrofe; ha creat una fundació dedicada a curar els nens afectats. En l'estudi que van fer els Bandazhevsky van començar a veure moltíssims casos de patologies cardíques que aquí pateixen gent de 70 o 80 anys i que allí apareixien en nens i nenes de menys de 10 anys. Amb l'ajut d'en Nesterenko podien mesurar el nivell de radioactivitat de cada persona i relacionar les cardiopaties amb la incorporació de radionúclids. D'aquesta manera van poder establir la relació de causa i efecte: el cesi 137, de la mateixa família que el potassi, el substitueix químicament. El potassi participa en moltes de les reaccions químiques de la fisiologia cel·lular: en l'equilibri de la membrana, en la conducció cardíaca... però, a més de substituir el potassi i provocar les alteracions que provoca, el cesi irradiava en els llocs on s'instal·lava, de manera que no hi havia cap barrera. A diferència de quan és exposició externa, a dintre la lesió de la cèl·lula queda garantida i, per tant, s'alteren el sistema endocrí, els mecanismes de transmissió, l'impuls cardíac, etc., que afecten tot el cos. Tot això ho tenen documentat, però és secret.

–Altres exemples de 'mala conducta' per part de l'Estat?

–10 anys després de la catàstrofe van decidir que ja estava tot net i que no presentava cap perill. Els joves que acaben la carrera de metge o qualsevol professió estan obligats a anar allà on l'Estat els digui, a treballar-hi un o dos anys i, últimament, van començar a enviar especialistes joves per força a les zones contaminades. A més, el Ministeri de Defensa va tenir la brillant idea de fer maniobres en unes zones contaminades on hi havia pobles abandonats per aprofitar que no havien de construir res perquè ja hi havia cases. Van decidir enviar-hi els soldats de lleva, però van ser les últimes gotes que van acabar amb la paciència de la gent. Hi va haver manifestacions; vam aconseguir aturar-ho.

–De la disminució de població, se'n dedueix que hi ha problemes de fertilitat?

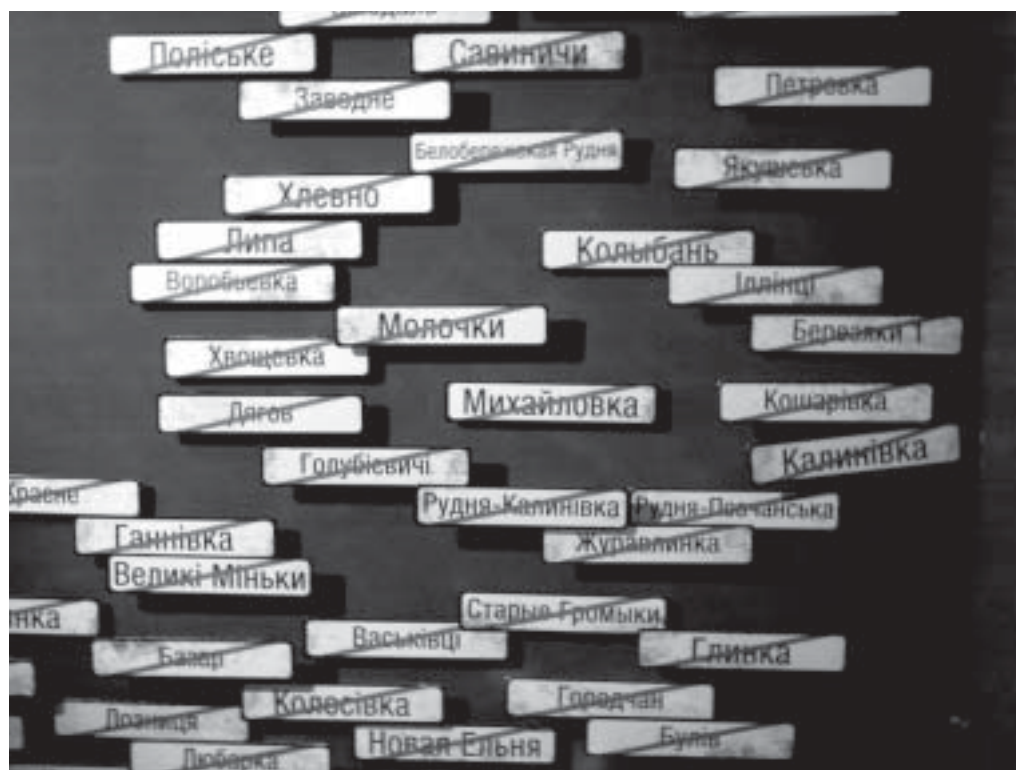
–S'observen problemes que afecten la qualitat de l'esperma i altres que impedeixen una descendència sana. El 85% de les dones en edat fèrtil presenten problemes de caràcter general que poden agreujar l'embaràs i el part; són problemes de tota mena, no només de l'aparell reproductiu, i la presència de cesi a la placenta i a l'organisme complica molt la gestació. Són casos on la gestació no es duu a terme, o perden la criatura pel camí, o tenen parts molt complicats... Existeix l'anomenat Registre de Txernòbil, format per persones que havien patit les conseqüències de l'accident per raó del tipus de feina que efectuaven, o liquidadors, o persones desplaçades. Els fills d'aquestes persones també passen pel Registre de Txernòbil. Són del grup número 4, el grup

més complicat. Dels nens que ja són segona generació pràcticament el 0% neixen sans; tots presenten un o altre tipus de problema, curable o no. Hi ha tot un ventall de malalties: cardiopaties, nefritis, patologies hepàtiques, de respiració, leucèmia, càncer de tiroides, malformacions, alteracions cromosòmiques (he arribat a veure un nen nascut amb escates de peix), problemes d'oïda, problemes ossis, diabetis, invalidesa... També hi ha un grup de nens amb problemes del sistema nerviós; no sols oligofrèncics o altres patologies, sinó tot un ventall de malalties associades: cerebrals, psicomotores, de sang i de vista...

–Quina és l'actitud dels ciutadans actualment vers els polítics? I quin és el sentiment envers els ucraïnesos (el reactor va esclatar a Ucraïna) i envers els russos?

–La confiança vers els dirigents es va transformar, després de la catàstrofe, en una crítica ferotge durant els primers anys. Però últimament tenim un Govern que ha instaurat un control molt dur; moltes persones tenen por de criticar. A l'esfera dels metges, la que més conec, el corporativisme és pràcticament inexistent; tothom intenta salvar la seva pròpia seguretat. Els metges, per por de perdre la feina, fan tot el que els demanen d'una manera molt passiva. Però les relacions amb russos i ucraïnesos són fantàstiques; ens sentim una gran família, com abans. Tothom és conscient que la gent dels països germans no és culpable. Ara, la gent de Bielorússia mira amb cert interès els canvis polítics d'Ucraïna; són molts els qui troben a faltar la llibertat d'expressió que té la República d'Ucraïna i que Bielorússia no té. A la nostra societat, on l'accés a Internet és encara un luxe, hi ha molta por; la gent és subornada amb mesures populistes i promeses, hi ha un sistema molt sofisticat d'engany. No hi ha altres mitjans que els oficials, però es comença a protestar... Les últimes eleccions van demostrar que hi ha una oposició força digna. El procés està engegat; penso que no s'aturarà.

MAR BISCARRI

Pobles com aquests ja no són al mapa.

Dia del Sol

2006

En ocasió de celebrar el Dia del Sol (Solstici d'Estiu) 2006, el GCTPFNN vol fer pública una resposta raonada i documentada a la nota de premsa que El Foro de la Industria Nuclear Española va fer pública el dia 2 de juny de 2006 amb motiu del Dia Mundial del Medi Ambient.

100x100 renovables ara mateix!

La nota, encapçalada per la frase *"Las centrales nucleares respetan el medio ambiente"*, afirma que no emeten *"gases contaminantes a la atmósfera evitando de esta forma el preocupante cambio climático"*. El Sr. Eduardo González, president del Foro Nuclear, afirma a la nota que l'energia nuclear *"es una fuente limpia"* i que, conjuntament amb les energies renovables, són l'alternativa al subministrament d'electricitat respectuós amb el medi ambient.

El Sr. González, com a bon mercenari que és de la indústria nuclear, sap perfectament que menteix. I menteix de forma conscient i deliberada, convertint-se, d'aquesta manera, en còmplice dels crims contra la humanitat que l'energia nuclear ha ocasionat i continua ocasionant. Algun dia persones com ell, juntament amb d'altres, s'asseuran a la banquetta dels acusats de crims contra la humanitat i de complicitat amb ells.

Per què diem que les centrals nuclears no respecten el medi ambient?

Perquè són, en realitat, bombes atòmiques que produeixen electricitat.

Perquè són una fàbrica de plutoni (Pu-239), un element inexistent tant a la biosfera com a l'escorça terrestre. El Pu és un element extremadament tòxic (químicament i radioactiva), i, a més, és el material bàsic per a fabricar les bombes atòmiques que els estaments militars i militaristes busquen (amb 10 kg de Pu és suficient). Una central nuclear de 1.000 MW de potència elèctrica produeix entre 200 i 300 kg de Pu-239 cada any aproximadament, quantitat suficient per a fabricar entre 20 i 30 bombes atòmiques.

Perquè emeten, en funcionament normal, a l'aire i a l'aigua, quantitats gens menyspreables de radioactivitat. Una central nuclear de 1.000 MW de potència elèctrica emet de l'ordre de 9.500 becquerels per cada kWh generat. Això vol dir més de 240 bilions de Bq per cada any de funcionament (1 Bq = 1 desintegració/segon).

Perquè per tal d'obtenir el combustible que necessita per a iniciar el seu funcionament una central nuclear de 1.000 MW(e) requereix l'extracció del subsòl de més d'un milió de tones de mineral d'urani, cosa que implica remoure més de sis milions de tones de roques (el simple fet d'extreure urani del subsòl significa introduir a la biosfera productes radioactius que romanien, fins al moment de la seva extracció, retinguts a l'escorça terrestre de forma segura, contribuint a l'enverinament radioactiu dels sistemes naturals). Un cop extretes les ingents quantitats de mineral d'urani, han de transportar-se a les fàbriques de concentrats del mineral, on, per procediments mecànics i químics, s'obtenen unes 1.000 tones d'òxid d'urani (U_3O_8) o truita groga; en aquest procés es generen més d'un milió de tones de residus sòlids i líquids, anomenats 'estèrils de la mineria d'urani' (que contenen el 85% de la radioactivitat original del mineral), els quals romanen abandonats als voltants de les fàbriques de concentrats emetent radioactivitat (radó-222) a l'aire i lixiviant productes radioactius a les aigües superficials i subterrànies durant segles. De la truita groga, a les fàbriques de conversió, s'obtenen més de 1.000 tones d'hexafluorur d'urani (que és un gas), amb el qual, a les fàbriques d'enriquiment, s'obtenen una mica més de 100 tones d'hexafluorur d'urani enriquit en el seu isòtop U-235, el qual, després, es converteix en 85 tones d'òxid d'urani (sòlid) que serveixen per a la fabricació de barres de combustible contingudes a la primera càrrega del reactor nuclear. En cadascuna de les fases (fàbriques de conversió, fàbriques d'enriquiment, fàbriques de combustible) es generen quantitats gens menyspreables de residus radioactius, entre ells urani empobrit (més de mil tones per cada càrrega sencera de combustible en un reactor), que la indústria nuclear regala, a cost zero, a les fàbriques d'armament per a ser utilitzat en el recobriment de tot tipus de munició (des de míssils fins a bales de fusell).

Perquè, per tal d'obtenir el combustible que necessiten per al seu funcionament, les centrals nuclears necessiten gastar ingents quantitats de combustibles fòssils (i, per tant, contribueixen a l'emissió de quantitats ingents de gasos d'efecte hivernacle): per a l'extracció del mineral d'urani a la mina; per al tractament del mineral a les fàbriques de concentrat per a obtenir la truita groga; per a la transformació de l'òxid d'urani en hexafluorur d'urani a fi d'obtenir urani enriquit en el seu isòtop U-235; per a la transformació de l'hexafluorur d'urani enriquit en òxid d'urani enriquit necessari per a fabricar el combustible nuclear que necessita qualsevol central nuclear. I per al transport des de les mines a les fàbriques de concentració del mineral, d'aquestes a les fàbriques de

transformació, d'aquestes a les fàbriques d'enriquiment, d'aquestes a les fàbriques de combustible i d'aquestes als reactors.

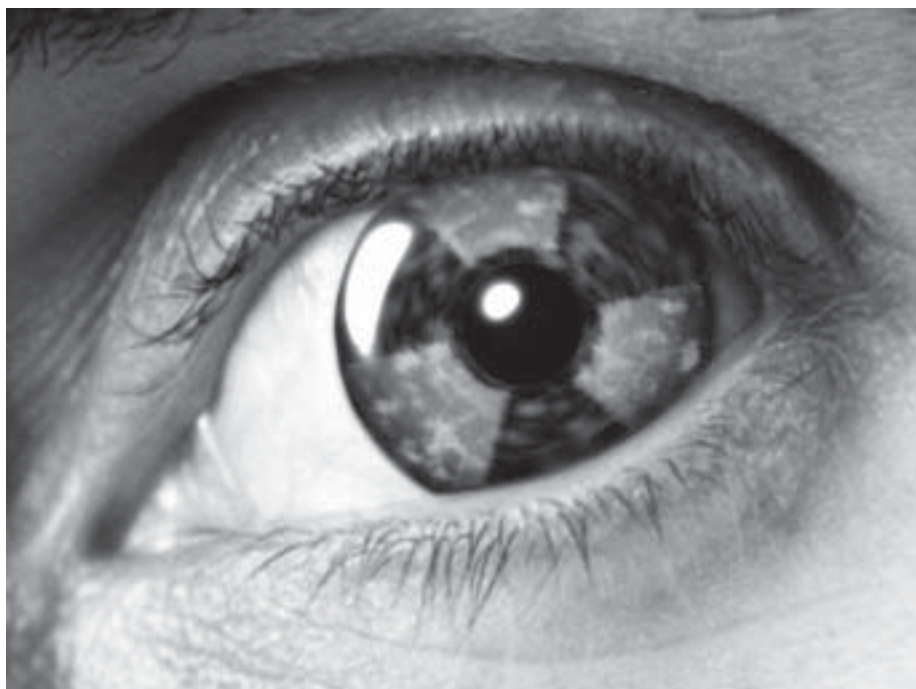
Perquè si es realitza una anàlisi del cicle de vida d'una central nuclear es conclou que les emissions de gasos d'efecte hivernacle són entre una tercera i una cinquena part de les emissions d'una central tèrmica de cicle combinat de gas d'igual potència, sempre que l'urani s'hagi obtingut de minerals de riquesa elevada. En el cas que procedeixi de minerals de baix contingut en urani, una central nuclear i tot el seu cicle (la fase davantera i la fase posterior de la central) poden generar més gasos d'efecte hivernacle que una central tèrmica de cicle combinat de la mateixa potència.

Perquè cada any cal substituir una tercera part del combustible nuclear contingut al nucli del reactor. I el combustible descarregat anualment conté unes 30 tones d'urani (amb un contingut en U-235 superior al 0,7%), entre 200 i 300 kg de plutoni, a més d'uns mil kg de productes de fissió i actínids, que passen a incrementar els anomenats 'residus nuclears', que han de ser emmagatzemats i aïllats de la biosfera, de forma permanent, durant milers d'anys.

I tot això en funcionament normal, perquè en cas d'accident les conseqüències poden ser catastròfiques, com ho va demostrar l'accident de la central nuclear Lenin, de Txernòbil.

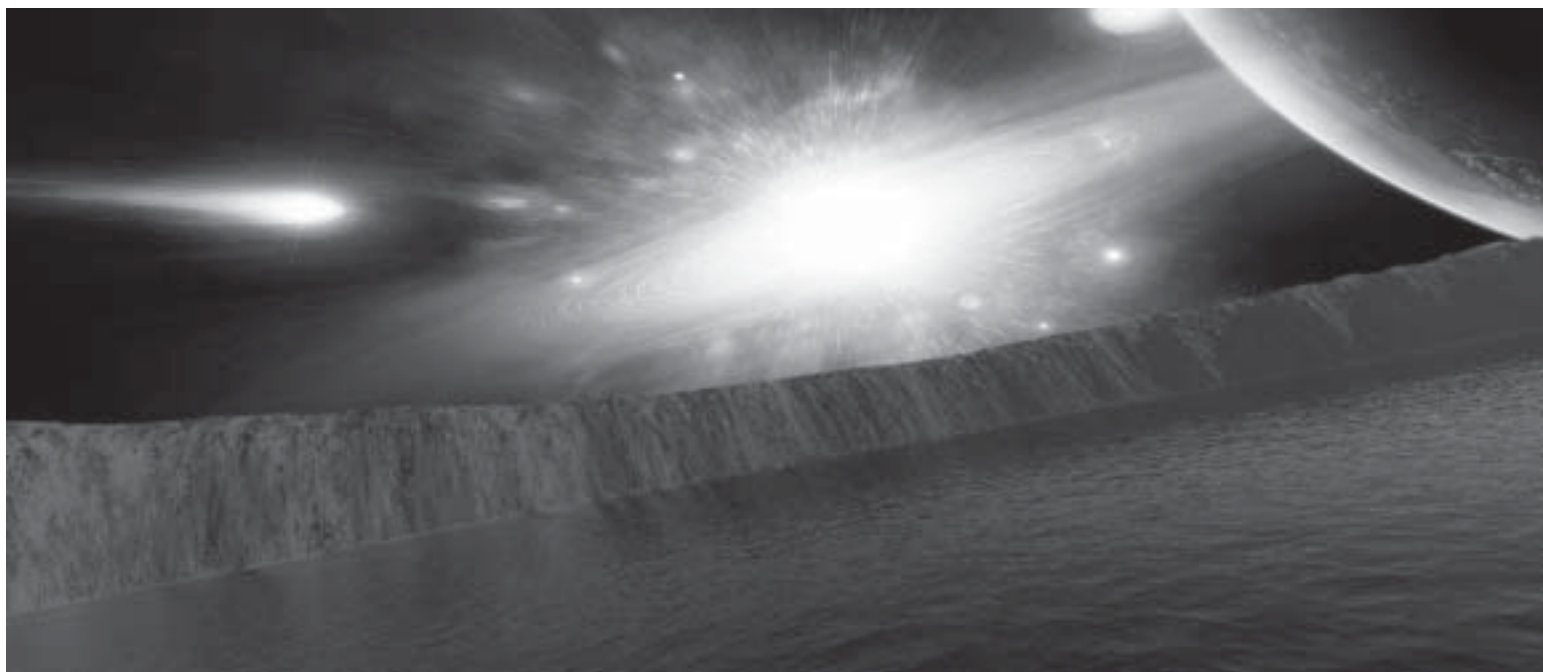
Aquest és el llegat d'enverinament radioactiu que ens deixa una central nuclear en funcionament. Que hi hagi persones que afirmen sense rubor que les centrals nuclears respecten el medi ambient simplement demostra que al nostre món hi ha persones que han perdut totalment la seva capacitat de raciocini i qualsevol índex d'ètica personal.

*Grup de Científics i Tècnics per un Futur No Nuclear - GCTPFNN
Barcelona, 21 de juny de 2006, Dia del Sol*

LA FÍSICA QUÀNTICA I LA DANSA DE LA VIDA

per Carlos González

El Nou Paradigma Científic permet el desenvolupament total de la Física Quàntica. I la Física Quàntica ens permet compatibilitzar les tres visions del món fonamentals, de manera que avancem cap a una comprensió integrada, completa, de la realitat. La Física Quàntica sembla que és l'eina de què es val la Consciència per assentar les bases del Coneixement i de l'harmonia final entre el pobles.

UNA LLEGENDA

Explica la llegenda que la Consciència creadora de la Mare Terra va plantar les llavors de les diverses cultures, i que va atorgar a cadascuna d'elles un do creatiu i un lloc en el territori de la consciència, que va delimitar per una tanca d'ignorància, cosa necessària perquè poguessin fer la seva feina sense interferir en la de les altres cultures. Aquest límit el coneixem avui com a 'obstacle'.

A un poble li va donar el do de l'amor a la natura. Se sentiria tan unit a ella que mai no edificaria ciutats; les seves construccions serien tals que, quan les abandonessin, al cap de poc ningú no podria dir que allà hi havia hagut un poblat. Serien u amb la Mare Terra. Mai no se'ls acudiria vendre les seves terres, que considerarien tan sols en dipòsit. L'obstacle, la prova que haurien de viure consistiria que algun dia serien expulsats d'aquestes terres que tant havien cuidat. El seu cor es trencaria.

A l'altre poble li va donar el coneixement de la natura interior. Sentiria la presència del Ser al seu centre; res exterior no podria ocultar el Sol interior. El no-res es convertiria en font inesgotable de creació, fossin on fossin. El seu obstacle consistiria en el fet que només uns quants podrien assolir la 'il·luminació'. Com el pianista a l'orquestra, el mestre tocaria només per a un gran públic. Hi hauria classes, divisió, encara que sorprenentment els seus mestres sentissin la unitat en el seu interior. El seu cor es trencaria.

Al tercer poble li va despertar l'amor per la matèria. S'hi uniria fins a tal punt que s'hi confondria; creuria que un ésser humà és tan

Els primers descobriments de la física quàntica deixaren tan desconcertats els seus creadors que fins i tot obtenint resultats pràctics dubtaren de la seva feina. Alguns van viure veritables canvis de consciència.

sols quelcom material. Arribaria a dominar de tal manera la matèria que irrompria en els altres pobles amb els seus invents, oblidant que els altres eren creatius en la part que els havia tocat. La seva prova també seria dura; s'oblidaria de la seva veritable essència espiritual, tot i que, paradoxalment, construiria els temples més grans. El seu cor es trencaria.

Però la Consciència els tenia preparada una gran sorpresa. Havia compost la Simfonia de la Unitat per tal que tots els pobles de la Terra la toquessin a l'uníson, cadascun amb el seu instrument –el do que havien rebut. Quan tots estiguessin preparats la màgica música recompondria els seus cors, i les barreres de la ignorància desapareixerien, la qual cosa permetria que florís –que es reconegués– la tasca única de cada cultura. Diuen que ara l'orquestra està assajant, i que com que cada instrument va a la seva tot plegat sona molt desafinat. Estan esperant el seu director, que no és altra cosa que els seus cors units.

EL NOU PARADIGMA CIENTÍFIC

No és difícil imaginar de quines tres cultures es tracta. Aquest conte ens narra el moment actual de la humanitat. És necessari per a entendre en profunditat el context en què neix el Nou Paradigma Científic, territori de la Consciència, que permet el desenvolupament total de la Física Quàntica. No podem entendre aquesta part de la ciència, centenària ja, sense tenir present la saviesa de tots els pobles de la Terra. La ciència vertadera no només és patrimoni de tots, sinó que ha d'ésser creació de tots. Avui, l'avió ens apropa al xaman que ens ensenya la seva saviesa en un centre de ioga situat a Occident.

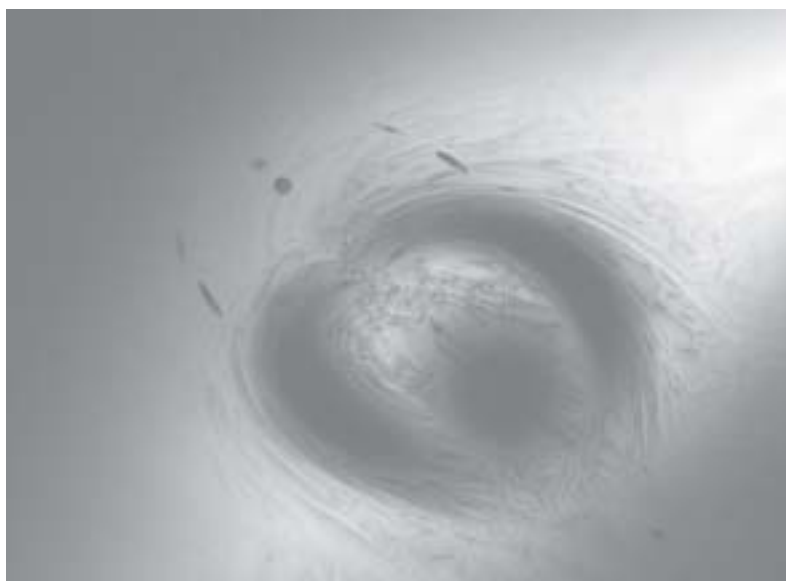
El món del que és molt petit ens descobreix als occidentals allò que estava més enllà del nostre clos d'ignorància. Per això ens sembla quelcom aliè, que fins i tot ens fa por. Enfonsant-nos en la matèria comencem a transcendir-la, així com submergint-nos en el mar acabem sempre tocant fons.

Els primers descobriments de la física quàntica deixaren tan desconcertats els seus creadors que fins i tot obtenint resultats pràctics dubtaren

No podem entendre aquesta part de la ciència, centenària ja, sense tenir present la saviesa de tots els pobles de la Terra. La ciència vertadera no només és patrimoni de tots, sinó que ha d'ésser creació de tots.

de la seva feina. Alguns van viure veritables canvis de consciència, com Niels Bohr i David Bohm. Van haver de trencar la closca natural en què havien nascut, per tal de poder explicar-nos el món exterior. El pollet trenca l'ou quan té la mida adequada i ja no li queda aliment dins; no és, doncs, només un problema de creixement, sinó també de supervivència. La humanitat necessita trencar els seus ous culturals, dins els quals cada poble ha aconseguit el seu creixement, si no vol morir asfixiada i desnodrida en un espai de consciència que li va petit.

És necessari viure el coneixement, sentir-lo, integrar-lo en la nostra vida quotidiana, fer-lo part de la nostra pròpia dansa de la vida. El principal paper de les noves teories no és el de proporcionar-nos una tecnologia que ens faci la vida més còmoda. Paradoxalment, estem sempre buscant la comoditat, perquè ens sentim incòmodes amb la classe de vida que

ECOSERVEIS

RESTAURANT D'AUTOSERVEI

Menú
a base de 3 plats, pa i postres
per només 7,60 euros

Alimentació naturista equilibrada a base de productes integrals de primera qualitat - Menú del dia molt complet i variat - Extensa carta de plats i ampli assortiment de begudes naturals i postres - Servei dinàmic i àgil amb gran capacitat - Ambient senzill, modern i climatitzat sense alcohol ni tabac - Un model únic en la seva especialitat.

Santa Anna, 11-17 · 08002 Barcelona · Tel. 93 318 23 88 / 93 318 26 84
Horari continu de 12 a 22h cada dia excepte diumenges i festius.

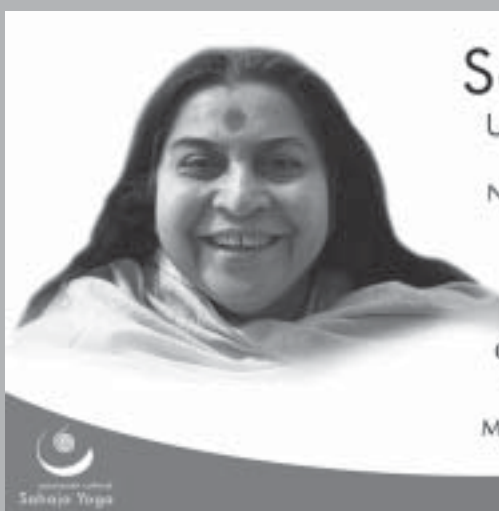
Restaurante Hindú Vegetariano

Menús mediodía y
fin de semana

Desde 1986

Pl. Vila de Madrid, 4
08002 Barcelona
Tel. 93 318 77 29
<http://govinda.es/paginas.com>

Sahaja Yoga

Una Experiencia Única

Nuevos talleres de meditación:

- Martes 26 sept., 19:30 h.
- Miérc. 27 sept., 19:30 h.
- Jueves 28 sept., 19:30 h.
- Sábado 30 sept., 11:30 h.

C/ Puerto Príncipe 33-35, 4º B
metro Congrés. Entrada libre

Más información: 662 11 70 57

www.sahajayoga.es

Restaurant Vegetarià

Menú mediodía 9€

Cursos de danza del vientre, danza libre, tai-chi-chuan, afro-yin, yoga, breema, constelaciones familiares, etc.

Sala de 70m² para alquilar.
Diputació, 164 - 08011 Barcelona
Tel. 93 454 86 13
<M> Metro Urgell
www.restaurantamaltea.com

UNA CORPORACIÓ D'EMPRESES AL SERVEI DE L'ÈTICA, LA RESPONSABILITAT I EL COMPROMÍS SOLIDARI

SERVEIS

- Màrqueting integral i corporatiu
- Agència de periodisme i comunicació
- Campanyes d'imatge i promoció
- Disseny gràfic i corporatiu
- Pàgines web
- Interiorisme i feng-shui
- Projectes editorials
- Disseny - Impressió i distribució
- Assegurances empresarials i personals
- Assessoria per a empreses

PRODUCTES

- Activador de l'aigua GIE
- Càmera GDI
- Energia elèctrica verda
- Q-Link
- Productes AYDO (Ayhan Doyuk)

sínapsis
corporació sinèrgica

www.sinapsiscorp.org SINAPSIS: RBLA, CANALETES, 127, 3r TEL. 93 342 45 45 info@sinapsis-corp.org

portem. I en lloc de revisar-ne els fonaments, cosa que ens obligaria a pensar i assumir compromisos, decidim anar posant pedaçes, com aquell qui va apuntalant la casa, en lloc de construir-ne una de nova. Emprem una tecnologia que la majoria no entenem, i la convertim en una altra forma de dependència.

El paper fonamental dels nous descobriments ha de ser obrir les nostres mentes i recompondre els nostres cors, trencats, com diu la llegenda, a força de xocar amb els nostres límits culturals.

VISIÓ QUÀNTICA DE L'ACTE DE MENJAR

Posem com a exemple la tasca quotidiana de menjar. Una visió quàntica de la realitat li pot donar una nova dimensió, una visió màgica i racional a la vegada.

Tots els nostres àtoms van essent intercanviats amb altres d'exterior al nostre cos físic per mitjà de l'acte de menjar. Les nostres cèl·lules, es reproduïen o no, van renovant els seus àtoms constantment. El nostre cos és com un edifici en el qual, contínuament, anem canviant uns maons per uns altres, sense que, sorprenentment!, l'estructura caigui a terra. Tota una dansa, plena de màgia i de misteri...! La mirada quàntica del nostre cos, més enllà de la química molecular, obre la nostra ment a una visió sagrada de l'acte de menjar, que es converteix en una dansa d'intercanvi atòmic amb la resta de la natura; reviu en nosaltres la unitat de totes les coses, que una visió materialista, que no vertaderament material, ens havia ocultat. Entrem, d'aquesta manera, en contacte amb la manera de sentir del primer poble de la llegenda, que vivia en comunió amb la natura, i ens allunyem de l'absurda idea de voler dominar la natura, que és equivalent a voler esclavitzar-nos a nosaltres mateixos.

Deixem, ara, volar la nostra imaginació utilitzant les ales del Nou Paradigma Científic. Per què intercanviem constantment àtoms amb el món exterior? Per què no utilitzem sempre, per exemple, els mateixos àtoms de calci en els nostres ossos? Per què una pregunta tan evident no s'ha fet abans en la nostra medicina?

Segons la quàntica, la immensa major part del volum de qualsevol àtom és espai buit. Podríem dir que cada àtom és com una caixa buida. Té sentit que estiguem intercanviant contínuament 'caixes buides' amb la resta del planeta? La lògica convida a pensar que devem estar dipositant quelcom en aquestes caixes, en un intercanvi constant de 'regals'. Què són aquests regals? Per què els necessitem per tal de seguir experimentant la vida material? La visió quàntica activa, com mai, la màgia i el misteri de la vida en cadascun de nosaltres, sense necessitat que dediquem la nostra vida a la ciència. Potser aquests 'regals' són un intercanvi de consciència entre

La mirada quàntica del nostre cos, més enllà de la química molecular, obre la nostra ment a una visió sagrada de l'acte de menjar, que es converteix en una dansa d'intercanvi atòmic amb la resta de la natura.

tots els éssers, vius o no, en el sentit occidental de la paraula 'vida'. Això ens condueix al tema de la Consciència, vist com un concepte més elevat i profund de la Vida, més enllà del que és material, en consonància amb el do del segon poble de la llegenda.

La mirada quàntica de l'acte de menjar no s'acaba aquí; cal mencionar els descobriments del biofísic Fritz Albert Popp, que posen de manifest que els àtoms, a través dels seus electrons, són també uns magatzems de llum; i que, en menjar, el que estem fent és nodrir-nos de llum, sense la qual seria impossible que s'iniciés la infinitat de reaccions químiques que sustenten les nostres cèl·lules.

Així doncs, un acte tan quotidià com el de menjar necessita, per a ser comprès, de la visió integrada de les tres cultures. La nostra nutrició ens recorda que la vida no es pot entendre com una mera suma de coneixements. La seva comprensió és molt més a prop de la idea d'una dansa de matèria, llum i consciència, que harmonitza i integra tots els dons de totes les cultures: LA DANSA DE LA VIDA.

ECOSERVEIS

MAS PUJOU

VOLS GAUDIR DEL SOL DE DIA I DE NIT?

Amb una instal·lació solar de plaques fotovoltaïques, hem enllumenat la nostra masia del segle XIII restaurada. Situada a la Fageda d'en Jordà, dins el Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa. Estem oberts tot l'any per a una família o grups, fins a 50 places. Cuina tradicional o vegetariana.

Tel.: 972 19 50 76 - 17800 Olot - Girona

la botiga d'integral

Des de 1982
productes ecològics
i naturals

Euclides, 11 - Tel. 933 577 897
08031 Barcelona
Metro Vilapicina, L5

HORARIS: dilluns a divendres
de 9 a 14 i de 17 a 20 h.,
dissabte de 10 a 14 h.

L'Art de la Salut

Cursos de Tai-Chi Taoista

Grups nous cada trimestre

Per a totes les edats

Diversos centres a la
provincia de Barcelona.

Horari d'Informació:

de 9 a 14h

Tel.: 93 284 04 91

Pl. Joanic, 3 - Barcelona

AIAM

TAI-TXI, QI GONG terapèutic
MEDITACIÓ I ALQUÍMIA INTERIOR
JOCS DE CONSCIÈNCIA
SIMBOLOGIA SAGRADA
AIKIDO com a via iniciàtica
TRANSMUTACIÓ I CONEIXEMENT
PER LA PRÀCTICA AMB ELS LABERINTS
CAL·LIGRAFIA I PINTURA com a eines
de creixement

i jocs de consciència

Prof. Jordi Calvet Banchs vint anys de
pràctica i deu d'ensenyament.

INFORMAT Tel.: 93 221 32 41 / 93 351 18 57

CENTRE DE YOGA IYENGAR® DE BARCELONA

divendres de portes obertes

informació:

C/ Pelai 52, 3r 1a Tel.: 93 318 35 33
08001 BARCELONA

NATURAL DOMOS

Construcció artesanal de DOMOS

Cúpulas geodèsiques en tub d'acer,
pintades al forn, cobertes de cotó
resinat o M2.

Mides: diàmetre des de 5m fins a 12m.

Exposició:

Urb. l'Estany de Gallecs - c/ Florida, 15
08104 Parc Natural de Gallecs
(Barcelona)

Tel. 93 579 40 00 - 656 48 16 36

www.naturaldomos.com

BIOARQUITECTURA

MANUEL J. REBOREDO

- Proyecto compartido con el propietario
- Estudio geobiológico del terreno
- Principios bioclimáticos
- Bioconstrucción
- Proyecto y dirección de obras

Francesc Macià nº 28
08140 Caldes de Montbui, BCN
93 8653183 - 686 975098
arq@manueljreborredo.com

WHAT THE BLEEP DO WE KNOW!?

Com tot allò que correspon per sincronicitat en el temps i en l'espai What the Bleep Do We Know!? és un document inspirat que ve a fer familiars i quotidians termes i conceptes expressats pels místics de tots els temps i pels científics menys estereotipats dels nostres dies.

Aquest documental recull, de forma simple però magistral, tots els avenços en física quàntica i els seus reflexos tant psicològics i caracterològics com alquímics i místics. La complexitat de la sopa espiritual, energètica, atòmica i cel·lular en què estem submergits i diluïts es fa comprensible a les llums de l'observador convencional. Tot i que expressa grans veritats, ho fa de forma assumible per a intel·lectes poc cultivats. Cosa que s'agraeix, i aquesta és una de les seves moltes qualitats. Perquè la veritat i la lucidesa, senyores i senyors meus, és per a tots, i no per a la secta de les ments més encimbellades.

Es fon de tal manera l'observador i el que és observat i se'ns fan tan evidents les seves sinergies sinàptiques que podem començar a sintonitzar d'una altra manera. S'ha acabat la distància entre el 'Jo' i el 'Tu'. En realitat sempre ha estat així; tot és una mateixa entitat. Però els convencionalismes, la visió cartesiana i la ment egoista ens han apartat de la Realitat més que no pas ens hi han acostat. La Realitat no és el que és aparent; aquesta, com a iceberg multidimensional, travessa tots els plans, però emergeix mínimament en el món fenomènic. Assegurar que el que es manifesta davant dels nostres ulls és la realitat perquè la podem 'tocar' és tant com dir que

la desena part emergent de la massa de gel n'és la totalitat. La qual cosa, a més de ser falsa, no resisteix una anàlisi mínima.

Tal com ha succeït en el transcurs de tota l'evolució, les situacions sincròniques vénen a corroborar un succés que no podem assegurar si és conseqüència d'una demanda i d'una maduresa interior dels humans o bé si el cosmos ens pressiona i bombardeja amb informació i estímuls per tal d'aconseguir que propiciem el canvi necessari i transformador. Què va ser abans, l'ou o la gallina? És indubtable que la resposta requereix d'una mentalitat no lineal i que només podem intuir si el que és observable i l'observador es fonen en una sola unitat.

Tot això ve a corroborar una multitud de petites però no poc importants comprensions, que tots i en moltes circumstàncies anem sumant en la creació d'un nou paradigma. La Veritat se'ns farà definitivament evident en la mesura en què oblidem els nostres prejudicis, els nostres dubtes i les nostres pors.

Jordi Orús Salvador

NOTA:

Aquesta pel·lícula es va estrenar a diversos cinemes de Barcelona al mes d'abril, en castellà, amb el títol ¿Y tú qué sabes!? Pàgines web: www.whatthebleep.com i www.ytuquesabes.es.

S'ha desenvolupat tot un corrent de simpatia i de treball a partir de la presentació del documental. Aquests són alguns llocs web al respecte: www.noetic.org – www.org/research.cfm – www.noetic.org/membership.cfm – www.noetic.org/community/groups.cfm

ELS VERDS – ALTERNATIVA VERDA DEMANA A IC QUE ABANDONI EL GOVERN

José Montilla, candidat del PSC a la Generalitat, ha declarat: “*Yo no podría gobernar con partidos que estrangulen nuestro crecimiento económico. Y esto quiere decir infraestructuras, y también interconexión eléctrica con Francia.*” (La Vanguardia, 23 juliol 2006, pàg. 21). Una vegada més, un polític rellevant manifesta el seu talant desenvolupista, alineant-se amb la concepció del món d'aquells sectors econòmics que duen a terme, com si fos un dogma de fe, la idea que més desenvolupament equival a més riquesa i més progrés. I ho fa sense contrastar-ho amb aquells sectors socials que qüestionen aquest dogma i que defensen el decreixement com a opció per a anar bastint una societat més ecològica, justa i solidària. Per a aquests sectors emergents, més creixement equival a regrés (regressió ecològica, cultural i social). Es va perfilant la política que pot concretar-se en un Govern en què els ecosocialistes (o sia, l'eco dels socialistes) facin el mateix paper, o pitjor, que el que han fet en la primera edició del tripartit: el de la trista figura, tapant els draps bruts dels seus socis de govern. La direcció d'IC, per boca del seu vicepresident, Jordi Guillot, ha manifestat: “Que els socialistes no comptin amb IC com a socis d'un futur Govern si continuen apostant per fer la interconnexió elèctrica amb França”. EV-AV manifesta que si IC volgués exercir d'ecologista *de debò* hauria de sortir immediatament del Govern de Catalunya, atès que les declaracions de Montilla són la posició oficial del PSC, soci seu en l'actual Govern català. Exactament el mateix va manifestar IC, en la darrera campanya electoral, respecte del Túnel de Bracons. Avui el túnel s'està fent, destrossant paratges de gran valor ecològic, cultural i social, i IC ha continuat al Govern com si res.

www.verds-alternativaverda.org

PRESSIÓ ALS POLÍTICS

Iniciativa Ciutadana per la Responsabilitat Política (ResPolis) ha convidat els col·lectius i els ciutadans a elaborar les seves propostes polítiques, sobre temes concrets que preocupen la ciutadania, per tal de presentar-les als diversos partits polítics catalans de cara a les eleccions autonòmiques d'aquesta tardor. La idea és que els ciutadans es comprometin a votar només algun dels partits que hagi acceptat incloure aquest programa polític d'elaboració ciutadana. Si surt escollit un partit polític que hagi decidit incorporar aquest programa i no l'acompleix en un termini, aquest partit queda obligat a abandonar el poder. Aquesta iniciativa per la qual els ciutadans pretenen assumir el control dels polítics té abast internacional (afectarà les diverses eleccions que tinguin lloc a Europa en endavant) i s'està donant a conèixer. Podeu obtenir informació sobre el projecte ResPolis a www.jobdoneorimgone.net/rubrique.php3?id_rubrique=42&lang=ca, o bé escrivint a germa@respolis.net

EL DECRET DE TERÀPIES NATURALS DE CATALUNYA AVANÇA

El dia 6 de maig d'enguany es va presentar al públic, al Palau de Congressos de Barcelona, el Decret de Teràpies Naturals de Catalunya, que ha estat a exposició pública aquest estiu, per tal que s'hi poguessin fer al·legacions. Pioner a l'Estat espanyol, obeeix a recomanacions específiques de la Unió Europea i de l'Organització Mundial de la Salut, i fa entrar en el marc de la legalitat quatre disciplines terapèutiques de les anomenades 'alternatives' o 'complementàries': criteri naturista, criteri homeopàtic, teràpies manuals i medicina tradicional xinesa. Els practicants actuals s'hauran de sotmetre a un examen d'avaluació de la seva competència, i els qui es mostrin aptes rebran l'acreditació oficial pertinent. El principal beneficiat serà l'usuari, que tindrà informació de qui l'està tractant, ja que hi haurà una base de dades dels professionals practicants al seu abast. De moment s'ha iniciat una prova pilot a l'hospital de Mataró, que inclou tractaments d'acupuntura, teràpies manuals i homeopatia; dels resultats obtinguts es valorarà la possibilitat que aquestes disciplines formin part dels serveis que ofereix la salut pública.

25è ANIVERSARI D'ECOTÈCNIA

Ecotècnia, empresa dedicada a fabricar i operar amb aerogeneradors i energia solar, ha celebrat enguany el 25è aniversari amb un acte institucional al Liceu de Barcelona, al qual ha acudit el president de la Generalitat, Pasqual Maragall. Entre els objectius que la companyia s'ha traçat destaca la construcció d'un total de 17 parcs eòlics, distribuïts en 388 MW, el 54% dels quals s'instal·laran a l'estranger. D'aquesta manera, l'empresa aposta decididament per la seva expansió internacional. Ecotècnia va néixer l'any 1981 amb l'objectiu d'impulsar les energies renovables com una opció viable. La seva estructura empresarial ha crescut de manera important des d'aleshores. Actualment disposa d'una capacitat de producció d'aerogeneradors de 500 megawatts (MW) a l'any. Ecotècnia es troba entre els deu primers fabricants d'aerogeneradors a escala mundial, amb un total de 61 parcs en explotació o construcció i 1.367 aerogeneradors. D'altra banda, des d'abril de 1999, Ecotècnia està integrada a Mondragón Corporación Cooperativa (MCC). A més, des de finals de 2004, forma part de CLADE, el primer grup cooperatiu català.

www.ecotecnia.com

40è ANIVERSARI DE 'RESURGENCE'

Resurgence és el principal fòrum internacional del pensament ecologista i espiritual. Connecta els lectors al voltant d'un món d'idees, eines i recursos que són necessaris per a crear un canvi positiu. Des de 1966 la revista Resurgence ha estat un dels pilars del pensament ambientalista; ha generat una consciència ecològica essencial per a la supervivència i el benestar dels éssers humans i del conjunt del planeta.

www.resurgence.org

AGENDA

ERA UNA VEGADA TXERNÒBIL

El Centre de Cultura Contemporània de Barcelona (CCCB) presenta una exposició per a explicar la catàstrofe i les seves conseqüències. La mostra inclou fotografies, audiovisuals, objectes i elements rescatats, dibuixos d'infants i obres d'art. Del 16 de maig al 8 d'octubre. C/ Montalegre, 5.

XVII CONFERÈNCIA ANUAL BIONEERS

Aquestes conferències constitueixen un nucli de solucions pràctiques per a restaurar la Terra i les persones. Anuncien una era d'interdependència basada en els principis naturals de diversitat, parentiu, comunitat, cooperació i reciprocitat. Et convidem a formar part d'aquesta fèrtil xarxa.

Marin Center – San Rafael (Califòrnia, EUA) – Del 20 al 22 d'octubre de 2006 – www.bioneers.org

VII FIRA DE LA BIODIVERSITAT AGRÍCOLA

A Bullas (Múrcia), del 12 al 15 d'octubre. El principal objectiu és exposar el patrimoni agrari que encara atresem, juntament amb els projectes i les iniciatives relacionats amb la recuperació i la conservació de l'agrobiodiversitat. Paral·lelament a la Fira se celebrarà el 2n Seminari Europeu 'Alliberem la diversitat' i les V Jornades Tècniques sobre 'Llavors i recursos genètics en l'Agricultura Ecològica'. www.redandaluzadesemillas.org, tel. 677 258 448.

LA RIL ES TROBA A CATALUNYA

A la Conreria (Badalona), del 3 al 5 de novembre de 2006, la RIL (Red Ibérica de Luz) et convida a passar un cap de setmana de convivència, meditació, cant, ball, enriquiment mutu... Cadascú aportarà les seves eines, el seu llegat espiritual. Es veurà quina aportació unificada es pot fer al servei de l'elevació de la consciència de la humanitat. Tel. 93 638 80 35.

CONGRÉS INTERNACIONAL 'SALUT I HÀBITAT'

A Barcelona, del 24 al 26 de novembre de 2006. Tres grans blocs temàtics: hàbitat sostenible i bioconstrucció; salut i hàbitat; factors de l'entorn que incideixen sobre la salut i el medi ambient. Organitzat per GEA (Associació d'Estudis Geobiològics). Agraïrem el suport de col·laboradors, patrocinadors i publicitat. Més informació: elisabetsilvestre@gmail.com, tel. 600 713 622.

AIXÒ D'ANAR AL GIMNÀS
SERÀ MOLT SALUDABLE,
PERO ÉS MOLT CANSAT...

ARA JA ESTÀ MILLOR.
TOTA AQUESTA ENERGIA
JA ESTÀ ENFOCADA.
NOMÉS CAL CONNECTAR
LA 'BICI' A UNA DINAMO
I TENIM ELECTRICITAT
PER DIES

ELS SOCIS NO NOMÉS NO HAN DE PAGAR,
SINÓ QUE TENEN UN DESCOMpte DE LA
SEVA FACTURA D'ELECTRICITAT PER
CADA HORA DE BICICLETA, CÒRRER
SOBRE LA CINTA O AIXECAR PESOS.

II TROBADA INTERNACIONAL DE L'ECOLOGIA DE L'AIGUA

A Ourense, 9 i 10 de setembre de 2006

La velocitat de rapinya de la societat de consum està accelerant canvis que fan imprescindible aprofundir en iniciatives alternatives des de la complementarietat. La inevitable lentitud del model de certeses que exigeix el teixit d'interessos creats impedeix el benefici social d'importants descobriments i retarda les respostes als enormes problemes que s'apropen i que milions d'éssers humans, fascinants formes de vida i el nostre propi planeta ja estan patint.

OBJECTIUS

Aquesta trobada prova de posar al servei de la part més responsable de la societat civil els darrers coneixements sobre la delicada subtilitat de la naturalesa de l'aigua; els mètodes que permeten activar-la i fer-ne un element sanador. Són uns descobriments que ens submergeixen directament en la responsabilitat individual de cuidar la vida integralment. Presentarem les conseqüències i inspiracions dels missatges de l'aigua del doctor Emoto i del documental *What the Bleep Do We Know!?* (*I tu què saps!?*), a la vegada que coneixerem i estimularem els treballs d'investigació aplicada que sobre l'activació de l'aigua estan realitzant diversos investigadors espanyols i estrangers. Tindrem l'honor de rebre per segon any el doctor Masaru Emoto, autor dels llibres de *Els missatges de l'aigua*. El doctor Emoto ha demostrat fotogràficament com emocions diferents fan cristal·litzar l'aigua de manera diferent. Emocions d'amor donen lloc a cristalls bellíssimament estructurats, mentre que emocions negatives originen una aigua com-

pletament desestructurada. Els treballs d'Emoto són una punta de l'iceberg científic que ens mostra fins a quin punt les nostres emocions modifiquen la matèria.

Serà un veritable banquet holístic escoltar els ponents com relacionen els missatges de l'aigua amb l'emergència de la física quàntica, amb l'ecologia emocional, amb l'ecologia transpersonal, amb l'ecologia social... amb la Potencialitat Pura de l'Aquí i l'Ara.

LLOC DE LA TROBADA

La Vall d'Ourense, com a cap d'iniciatives termals a la recerca de la clau ecològica i d'un model de vida responsable. Ourense està desenvolupant la seva Agenda 21 i necessita més participació ciutadana. La recuperació de 13 quilòmetres de ribera del riu Miño han transformat la ciutat. Les mirades s'han girat cap al riu. Diverses termes, tres a Ourense capital, d'aigües mineromedicinales calentes, públiques, gratuïtes! i obertes al cel ras nit i dia són només un dels tresors que amaga aquesta vall singular.

Ourense, la Ciutat de la Gratitude a l'Aigua, és una de les capitals que vol participar en el model de l'Europa dels Ciutadans, en l'Europa de les ciutats de la Carta de la Terra. Ourense podria ser la Primera Ciutat Europea en Termalisme Ecològic. Quin lloc millor per a aquesta Segona Trobada?

PONENTS

Els ponents, de primera línia, han estat seleccionats pel seu compromís amb la vida i pel seu rigor en la recerca de nous horitzons, per la seva qualitat humana, per la seva capacitat de comunicació pedagògica, pel seu bon humor i per la seva generositat.

Per a inscripcions o bé per a informar-te de properes convocatòries: tel. 988 366 064 – www.naídauga.org

¡cómete el mundo!

PRODUCTOS
PARA
DEPORTISTAS

PRODUCTOS
ENERGÉTICOS

PLANTAS
MEDICINALES

COMPLEMENTOS
VITAMÍNICOS

de venta en
herbolarios
y centros
especializados

FOST PRINT
sport
energía
natural
al instante

Busca el distintivo
que avala la MÁXIMA
GARANTÍA DE CALIDAD
en Herbolarios

www.diba.cat/parcsn

Xarxa de Parcs Naturals
100.632 hectàrees d'espais naturals protegits

**Diputació
Barcelona**
xarxa de municipis